

Daannatu Maxaafaa

Gidduwaa Erissuwaa

Daannatu Maxaafai Kanaanee oiqettido wodiyaappe doommidi, kawoi kawotiyo kawotettaa eqqana gakkanaashin de7iya taariketa oiqqiis; he wodee Israa7eela asaa taariikiyan higgee bainna wode. Ha taariketi "Daannata" geetettiya mino asati oottidobaa bessoosona. Ha daannatuppe dariya baggati ola gadaawata. Etappe qassi keehi erettidaagee, a minotettaa miraafiyaa 13-16 gakkanaashin xaafettido Samssoona giyo asa. Ha maxaafaappe nuuni demmiyo gita timirtee, Israa7eela asaa de7oi tumu de7o gidioogee eti Xoossaassi ammanettidi de7ido keesaana gidioogaa. Eti ayyo ammanettennan ixxiyo wode, ubbatonkka eta bolli bashshai yees. Hegaappekka qassi aadhdiya harabai de7ees; hegeenne, asai Xoossaassi ammanettennan ixxido gaasuwan eta bolli bashshai gakkikkokka, eti nagaraa paaxidi simmido wode ubban, Xoossai eta ashshanau giigi uttidoogaa.

Yihudaa Zaretinne Simoona Zareti Adooni-Beezeqa Olidi Oiqqidosona

1 ¹Yaasu haiqqidoogaappe guyyiyan, Israa7eela asai, "Kanaane biittaa asaa olanau nu zaretuppe koirottidi kiyanaa oonee?" yaagidi GODAA oichchiis.

²Oichchin GODAI, "Yihudaa zareti koirottidi kiyona. Taani biittaa eta kushiyan aattada immaas" yaagiis.

³Yihudaa asai bantta dabbota, Simoona zareta, "Nuuni Kanaanetuura olettana mala, nuna shaakkin gakkidasaa nunaara hinddite. Hegaappe guyyiyan, inttena shaakkin gakkidasaa inttenaara issippe baana" yaagiis. Yaagin Simoona zaretinne Yihudaa zareti olau issippe biidosona.

⁴Bin GODAI Kanaanetanne Parzzeta eta kushiyan aattidi immiis; immin Bezeeqa giyo kataman tammu sha7u asaa woridosona. ⁵Bezeeqa kataman Adooni-Bezeeqa demmidi, aara olettidosona; olettidi Kanaanetanne Parzzeta xoonidosona. ⁶Adooni-Beezeqi baqatidaagaa yedetti oiqqidi, a kushiya wogga biradhdhetanne a tohuwaa wogga biradhdheta qanxxidosona.

⁷Qanxxin Adooni-Beezeqi, "Kushiya wogga biradhdhetanne tohuwaa wogga biradhdheta taani qanxxido laappun tammu kawoti ta masoofiyaappe laalettida suuppaa pippaaridi moosona. Taani eta oottidoogaadan, Xoossai tana oottiis" yaagiis. A Yerusalaame ehin, yan haiqqiis.

Yihudaa Zareti Yerusalaamenne Kebroona Oiqqidosona

⁸Yihudaa asai Yerusalaame olidi oiqqiis; oiqqidi asaa qara bisuwan woridi,

katamaa taman xuuggiis. ⁹Hegaappe guyyiyan, Yihudaa asai gezziyan, Neegeeba Bazzuwaaninne garan de7iya Kanaaneta olanau biis. ¹⁰Biidi kase Qiriyaati-Arbbaa7a geetettiya Kebroona kataman de7iya Kanaaneta olidosona; olidi SHeshaaya, Ahimaananne Talmmaaya geetettiya yarata xoonidosona.

Otini7eeli Dabiira Katamaa Oiqqiis

(Yaasu Maxaafaa 15:13-19)

¹¹Hegaappe denddidi Yihudaa asai Dabiira giyo kataman de7iya asaa olanau biis. Dabiira katamai kase Qiriyaati-Sefera geetteetes. ¹²Kaaleebi, "Qiriyaati-Sefera olidi oiqqiya uraassi taani ta na7iyo Akiso immana" yaagiis. ¹³Yaagin Kaaleeba ishaa kaaluwaa Qanaaza na7ai Otini7eeli he katamaa olidi oiqqiis; oiqqin, Kaaleebi ba na7iyo Akiso ayyo immiis.

¹⁴Akisa Otini7eela geliyo wode, i aawai iyyo gade immanaadan woossana mala, Otini7eeli o zoriis. Zorin a baquluwaappe wodhdhaasu; wodhdhin Kaaleebi o, "Ai koyai?" yaagidi oichchiis.

¹⁵Oichchin a, "Taayyo woiuwaa imma. Neeni kase taayyo immido biittai qa77e gidido gishshau, haatta pulttota taayyo immarkkii" yaagaasu. Yaagin Kaaleebi killi pulttuwaakka hirkki pulttuwaakka iyyo immiis.

Yihudaa Zaretinne Biniyaama Zareti Xoonido Xoonuwaa

¹⁶Muuse bolluwaa zareti Qeenati Yihudaa asaara Zambbaa Katamaa

geetettiya Yarkko katamaappe denddidosona; denddidi Araada giyo katamaappe tohossa baggaara, Neegeeban de7iya Yihudaa Bazzuwaa biidosona; biidi yan de7iya asaa gidduwan uttidosona.

¹⁷Yihudaa asai Simoona asaara issippe biidi, Xafaata giyo kataman de7iya Kanaaneta xooniis; xoonidi katamaa muleera xaissiiis. Xaissidi Horima¹ yaagidi sunttidosona. ¹⁸Yihudaa asai gujjidikka Gaaza, Asqqaloonanne Eqiroona katamata eta yuushuwan de7iya biittatuurakka oiqqiis. ¹⁹GODAI Yihudaa asaara de7iyo gishshau, gezze biittaa eti laattidosona; shin dembaa biittaa asatuuyo birataappe oosettida olaa para gaareti de7iyo gishshau, Yihudaa asai eta yedettanau danddayibeenna. ²⁰Muusee giidoogaadan, Kebroona katamaa Kaaleebayyo immidosona; immiin Kaaleebi Anaage zare gidiya heezzu yarata yedettidi kessiis.

²¹SHin Biniyaama zareti Yerusalaamen de7iya Yaabuusata yedettibookkona; yaatin, Yaabuusati Biniyaama zaretuura hachchi gakkanaassi Yerusalaamen issippe de7oosona.

Efireema Zaretinne Minaase Zareti Beetele Xoonidi Oiqqidosona

²²⁻²³Yooseefa naatu, Efireemanne Minaase zareti qassi Beetele katamaa bollan woraajjidosona. Kase he katamai Looza geetettes. Woraajjiyo wode GODAI etaara de7ees. Yooseefa zareti Beetele katamaa xomoosiya asata kiittidosona. ²⁴Kiittin eti katamaappe kiyiya issi bitaniyaa demmidi, “Katamaa giddo waani gelanau danddayettiyaakko nuna bessa; bessikko, nuuni neeyyo kehana” yaagidosona. ²⁵Yaagin i eta bessiis; bessin kataman de7iya asaa qara bisuwan busakkidosona; shin he bitaniyaanne a so asaa ubbaa ashshidosona. ²⁶Guyyeppe he bitanee Hiitetu biittaa biidi, yan katamaa keexxiis; keexxidi Looza yaagidi sunttiis; sunttin hachchi gakkanaassi he katamai he sunttan xeesettes.

Israa7eela Asati Biittaappe Yedettibeenna Asata

²⁷Minaase zareti Beetishaana, Taa7inaaka, Dooraa, Yibila7aamanne Magiddo katamatuuninne eta yuushuwan

de7iya moottatun de7iya asata kessidi yedettanau danddayibookkona. Yaatin, Kanaaneti yan de7uwaa minttidosona. ²⁸Israa7eela asai minnido wode, Kanaaneta banttau wolqqan ootissidosona; shin eta muleera biittaappe kessidi yedettibookkona.

²⁹Efireema zaretikka Gezeera giyo kataman de7iya Kanaaneta kessidi yedettibookkona; yaatin, Kanaane asati yan etaara issippe de7idosona.

³⁰Zaabiloona zareti Qitiroona katamaaninne Naahilaala kataman de7iya asata kessidi yedettibookkona; yaatin, Kanaaneti yan etaara issippe de7idosona. SHin Zaabiloona zareti eta banttau wolqqan ootissidosona.

³¹Aseera zaretikka Aakkon, Sidoonan, Ahilaaban, Akiziiban, Helbban, Afeeqaaninne Rahooban de7iya asata kessidi yedettibookkona. ³²Kanaaneti kiyennan aggido gishshau, Aseera zareti etaara yan issippe de7idosona.

³³Niftaaleema zaretikka Beeti-SHemesha katamaaninne Beeti-Anaata kataman de7iya asata kessidi yedettibookkona; shin Kanaanetuura yan issippe de7idosona. Beeti-SHemeshanne Beeti-Anaata katamaa asata banttau wolqqan ootissidosona.

³⁴Amooreti Daana zareta pude gezziyau yedettidosona; eti duge demba biittaa wodhdhennaadan teqqidosona.

³⁵Amooreti Hereesa Deriyaaninne Ayyaaloonaanne SHa7albbiima geetettiya katamatun de7uwaa minttidosona; shin Efireemanne Minaase zareti minni minnidi biidi, banttau wolqqan ootissidosona.

³⁶Amooretu biittaa zawai Selaa7a matan de7iya Akirabiima giyo pudettaappe doommidi, huuphessa baggi gakkees.

GODAA Kiitanchchai Bokiima Biis

2 ¹GODAA kiitanchchai Gelggalappe Bokiima biidi, Israa7eela asaa hagaadan yaagiis; “Taani inttena Gibxxeppe kessaas; kessada beni intte maizza aawatussi immana gaada caaqqido biittaa inttena gelissaas. Gelissada inttena hagaadan yaagaas; “Taani inttenaara maaccettido maachchaa mulekka kanttikke. ²Intte ha biittan de7iya asatuura maachchaa maaccettoppite; eti

¹ 1:17 Horima: Ha sunttaa birshshetta “Muleera xaissiiis” giyoogaa.

yarshshiyooosaa kolite' yaagaas; shin intte taayyo azazettibeekketa. Aissi hegaadan hanidetii? ³Hegaa gishshau, taani inttena, 'Eta taani intte sinttaappe yedettikke; eti intteyyo morkke gidana; eta xoossatikka intteyyo pire gidana' yaagais" yaagiis. ⁴GODAA kiitanchchai heгаа Israa7eela asau ubbau haasayido wode, asai ba qaalaa xoqqu oottidi yeekkiis. ⁵Yaatidi he sohuwaa Bokiima" yaagidi sunttiis; sunttidi hegan GODAASSI yarshshuwaa yarshshiiis.

Yaasu Haiquwaa

⁶Yaasu Israa7eela asaa yeddidoogaappe guyyiyan, asai issoi issoi bana shaakkin gakkiiya biittaa ekkanaa biis. ⁷Yaasu paxa de7ido laitta ubban asai GODAASSI oottiis; i haiqqidoogaappe guyyiyan, GODAI Israa7eela asaassi oottido gita ooso ubbaa be7ida cimatu wode ubban GODAASSI oottiyoogaa aggibeenna.

⁸GODAA ashkkarai, Nawe na7ai Yaasu, laittai xeetanne tammaa gidin haiqqiis; ⁹haiqqin Ga7aasha Deriyaappe huuphessa baggan, Efireema gezziyan, Timinaati-Seraaha giyoosan de7iya a laata gadiyan moogidosona. ¹⁰He yeleta ubbai haiqqidi ba maizzan gaittidoogaappe guyyiyan, GODAA woikko Israa7eela asaassi i oottidobaa ubbaa erenna hara yeletai denddiis.

Israa7eela Asai GODAAYYO

Goinniyoogaa Aggi Bayiis

¹¹Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai GODAA sinttan iitabaa oottiis; Ba7aala geetettiya eeqatuyyo goinniis. ¹²Gibxxe biittaaappe eta kessida GODAA, bantta maizza aawatu Xoossaa aggi bayidosona; bantta yuushuwan de7iya asatu eeqatukko simmidi, etassi goinnidosona; hegan GODAA hanqetissidosona. ¹³Qassi GODAA aggi bayidi, Ba7aalayyoonne Asttaarootiyyo goinnidosona. ¹⁴Yaatin, GODAA hanqqoi Israa7eela asaa bolli eexxi kiyiis; bonqqiyaageeti bonqqanaadan eta bessi bayiis; eta yuushuwan de7iya morkketuyyo eta aattidi immiis. Yaatin, eti bantta morkketuura eqettanau danddayibookkona. ¹⁵Eti olettanau kiyido wode ubban, GODAI kase etassi caaqqidoogaadan eti xoonettana mala, i

eta bolli denddiis. Yaatin, eti keehippe waayettidosona.

¹⁶Yaatin, GODAI pirddiya daannata etau denttiis; denttin eti Israa7eela asaa bonqqidaageetu kushiyaappe ashshidosona. ¹⁷SHin Israa7eela asai pirddiya daannatussi azazettibeenna; eti GODAASSI ammanettennan ixxididosona; ixxidi hara xoossatukko simmidi, etassi goinnidosona. Eta aawati hemettido ogiyyaappe sohuwaara guyye simmididosona; eta maizza aawati GODAAYYO azazettidoogaadan, eti azazettibookkona. ¹⁸GODAI etau pirddiya daannata denttido wode audenne i he pirddiya daannatuura issippe gidiis; gididi he daannai paxa de7ido laitta ubban eta morkketu kushiyaappe eta ashshiiis. Aissi giikko, huqqunnainne tuggai darin, eti waassiyooogaa siyidi, GODAI etau qarettiis. ¹⁹SHin pirddiya daannai haiqqidoogaappe guyyiyan, asai guyye simmidi, kase eta aawati oottido iitaappe aadhdhida iitaa oottidosona; eti hara xoossatukko simmidi, etassi goinnidosona; bantta iita oosuwaanne geella ogiyaa aggennan ixxididosona. ²⁰Ixxin GODAA hanqqoi Israa7eela asaa bolli eexxi kiyiis; yaatin, GODAI hagaadan yaagiis; "Ha asai taani eta maizza aawatussi gelido maachchaa kanttido gishshaunne taayyo azazettennan ixxido gishshau, ²¹hachchippe doommin, Yaasu haiqqido wode biittaa bollan attida dere asatuppe issuwaanne taani eta sinttaappe yedettada kessikke. ²²Ha Israa7eela asai kase bantta maizza aawatudan ta ogiyaa kaalliyaaakko, woikko kaallennaakko paaccanau, taani he attida dere asatun go7ettana" yaagiis. ²³Hegaa gishshau, GODAI he dere asati kiyennan gam77anaadan oottiis. I eta eesuwan yedettidi kessibeenna; Yaasussikka eta aattidi immibeenna.

Biittaa Bollappe Yedetettennan Attida Asata

3 ¹Kase Kanaanen ai olanne olettidi meezetibeenna Israa7eela asaa paaccana mala, GODAI ha asata ashshiiis. ²I hegaa oottidoogee, hagaappe kase olaa olettidi meezetibeenna Israa7eela yeletaa olettiyo hiillaa tamarissanaassa. ³He asati oonee oonee giikko, ichchashu

² 2:5 Bokiima: Ha suntaa birshshettai "Yeekkiyaageeta" giyoogaa.

Pilisxeema katamata haariya asata, Kanaaneta ubbaa, Sidoona katamaa asatanne Ba7aali-Hermmooone giyo deriyaappe doommidi, Hamaata Pinuwaa gakkanaassi Liibaanoosa Deriyan de7iya Hiiweta. ⁴GODAI Muuse baggaara kase Israa7eela maizza asaa aawatussi immido azazuwaa eti azazettiyaakko azazettennaakko paacissanau eta ashshiis. ⁵Yaatin, Israa7eela asai Kanaanetuura, Hiiwetuura, Amoooretuura, Parzzetuura, Hiiteturanne Yaabusatuura issippe de7iis. ⁶Eta macca naata banttau machchidosona; bantta macca naatakka eta attuma naatussi immidosona. Yaatidi eta xoossatuuyo goinnidosona.

Otini7eela

⁷Israa7eela asai GODAA sinttan iitabaa oottiis. Eti GODAA bantta Xoossaa dogidi, Ba7aalanne Asheero geetettiya xoossatuuyo goinnidosona. ⁸Hegaa gishshau, GODAA hanqqoi Israa7eela asaa bolli eexxi kiyiis; yaatin, GODAI Masphhexoomiyaa biittaa Kawuwaa Kushaani-Rish77ataima kushiyan eta aattidi immiis; immiin eti ayyo hospupun laittaa haarettidosona.

⁹SHin Israa7eela asai GODAASSI waassido wode, eta ashshiya uraa kiittiis; ikka Kaaleeba kaalo ishaa Qanaaza na7aa Otini7eela geetettees. ¹⁰GODAA Ayyaanai a bolli wodhdhin, i Israa7eela bolli pirddiya daanna gidiiis. Gididi olaa olettanau biis; bin GODAI Masphhexoomiyaa biittaa Kawuwaa Kushaani-Rish77ataima ayyo aattidi immiis; immiin Kushaani-Rish77ataima xooniis. ¹¹Yaatin, biittai oitamu laittaa woppaa demmiis. Hegaappe guyyiyan, Qanaaza na7ai Otini7eeli haiqqiis.

Ehuuda

¹²Israa7eela asai zaarettidikka GODAA sinttan iitabaa oottiis. GODAA sinttan eti iitabaa oottido gishshau, GODAI Moo7aaba Kawoi Egilooni Israa7eela bollan wolqqaamanaadan oottiis. ¹³Egilooni Amoonatanne Amaaleeqata baakko shiishshidi biidi, Israa7eela asaa olidi xooniis; xoonidi Zambbaa Katamaa geetettiya Yarkko katamaa oiqqiis. ¹⁴Yaatin, Israa7eela asai Moo7aaba Kawuwaa Egiloonayyo tammanne hospupun laittaa haarettiis.

¹⁵SHin Israa7eela asai GODAASSI waassido wode, eta ashshiya uraa kiittiis; ikka Biniyaama zariyaappe Geera na7aa Ehuuda geetettees; i haddirssa kushiyan oottiya asa. Israa7eela asai Ehuuda Moo7aaba Kawuwaa Egiloonakko giiraara kiittiis. ¹⁶Ehuudi naa77u baggaara qarattida issi wara gidida bisuwaa baayyo giigissiis; giigissidi ushachcha miyyiyaa baggaara ba maayo gidдон gixxiis. ¹⁷Hegaappe guyyiyan, Moo7aaba Kawuwaa Egiloonayyo giiraa ekki efiidi immiis. Egilooni keehippe ordde asa. ¹⁸Ehuudi giiraa kawuwaayyo immidoogaappe guyyiyan, giiraa tookkidi biida asata moissiis. ¹⁹SHin Ehuudi Gelgala matan de7iya masettida shuchchatu matappe Egiloonakko guyye simmi biidi, “Kawuwau, taani neeyyo xuuriyoobi de7ees” yaagiis.

Yaagin kawoi, “Co77u ga!” yaagiis; yaagin a naagiyaageeti ubbai kare kiyidosona.

²⁰He wode kawoi pooqiyan de7iya issi kifiliyan barkka uttidaashin, Ehuudi akko shiiqidi, “Xoossai neeyyo kiittidobai de7ees” yaagiis. Yaagin kawoi ba uttidosaappe eqqiis; ²¹eqqin Ehuudi ba haddirssa kushiya yeddidi, ushachcha bagga miyiyaappe bisuwaa shoddidi, kawuwaayyo uluwan dirgginti bayiis. ²²Yaatin, bisuwaayyo tuutee attennan ulo giddo gelin, handdai kammiis. Ehuudi bisuwaa kawuwaa uluwaappe shoddibeenna gishshau, zokkuwaara kantti kiyiis. ²³Hegaappe guyyiyan Ehuudi kare kiyidi, pooqiyan de7iya kifiliyaa penggiyaa gorddidi, a bolli qulppiis.

²⁴I biichchidoogaappe guyyiyan, ashkharati yiidi, penggee gorddettidaagaa be7idosona; be7idi, giddo kifiliyan katta sheeshshau uttendan aggenna yaagidi qoppidosona. ²⁵Eta naagoi pokkana gakkanaassi keehippe naagidosona. SHin kawoi penggiyaa dooyennan ixxin, qulpiyaa ekkidi penggiyaa dooyidosona; dooyidi bantta godai haiqqidi, wuigen kunddidaagaa be7idosona.

²⁶Eti naagiiddi gam77idaashin, Ehuudi kessi ekkidi, masettida shuchchata kanttidi, Sa7iira giyoosaa baqatiis.

²⁷Baqati biidi Efireema gezziyaa gakkido wode, Israa7eela asai olau shiiqanaadan malkkataa punniis; punnin asai a kaallidi,

yaappe duge wodhdhiis. ²⁸Wodhdhin eta, “Tana kaallite; aissi giikko, GODAI intte morkketa, Moo7aabata intte kushiyan aattidi immiis” yaagiis. Yaagin a kaallidi wodhdhidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinniyoosaa oiqqidosona; oiqqidi Moo7aaba asaappe issi urainne hegaara kanttennaadan teqqidosona. ²⁹He wode Moo7aaba asaappe tammu sha7u gidiya doorrettida mino olanchchata woridosona; issi asinne kessi ekkidi attibeenna. ³⁰He gallassi Moo7aaba asai Israa7eela asaassi haarettiis; yaatin biittai hospun tammu laittaa woppaa demmiis.

SHamggaara

³¹Ehuudappe guyyiyan, Anaata na7ai SHamggaari denddiis; denddidi Pilisxxeema asaappe usuppun xeetaa booraa laaggiyo philxxuwan woridi, Israa7eela asaa ashshiis.

Debooronne Baaraaqa

4 ¹Ehuudi haiqqidoogaappe guyyiyan, Israa7eela asai GODAA sinttan zaarettidikka iitabaa oottiis. ²Hegaa gishshau, GODAI Haxooraa giyo kataman kawotida Kanaane Kawuwaa Yaabinayyo eta aattidi immiis; a olanchchatu gadaawai Sisaari Dere-Harosheeta giyo kataman de7ees. ³Yaabinayyo birataappe oosettida uddufun xeetu paraa gaareti de7iyo gishshaunne i Israa7eela asaa qareti bannan laatamu laittaa huqunnido gishshau, eti maaduwa demmanau GODAASSI waassidosona.

⁴He wode Laappidoota machchiyaa Deboora, hananabaa yootiyaara Israa7eela biittan pirddiya daanniyo. ⁵Deboora Efireema gezzayan, Raama katamaappenne Beetele katamaappe gidduwan de7iyya Deboori zambbaa garssan uttada pirddausu; Israa7eela asai ba yohuwaa pirddissanau ikko yees. ⁶Issi gallassi Deboora Abino7aama na7aa Baaraaqa Nifttaaleema biittan de7iyya Qedeesha katamaappe kiittada xeesissaasu; xeesissada, “GODAI Israa7eela Xoossai nena hagaadan yaagidi azazees; ‘Nifttaaleema zariyaappenne Zaabiloona zariyaappe tammu sha7u asaa ekkada, Taaboora Deriyaa ba. ⁷Taani Yaabina olanchchatu gadaawai Sisaari paraa gaaretanne olanchchata ekkidi, Qiishoona SHaafan nenaara olaa gaittanau yaanaadan

oottana; yin taani neeyyo a aattada immana’ yaagees” yaagaasu.

⁸Yaatin, Baaraaqa, “Neeni tanaara biikko, taani baana; shin neeni tanaara baana xayikko, taanikka biikke” yaagiis.

⁹Yaagin a, “Eeno, taani nenaara baana; shin GODAI Sisaara macca asa kushiyan aattidi immana gishshau, he buussai neeyyo bonchcho gidenna” yaagaasu. Yaagada Deboora denddada, Baaraaqaara Qedeesha baasu. ¹⁰Baaraaqa Nifttaaleemanne Zaabiloona zareta Qedeesha xeesin, tammu sha7u asai a kaallidi kiyiis; Deboorakka aara baasu.

¹¹He wode Hebeera giyo issi bitanee de7ees; i Qeena asa; i Muuse bolluwaa Hobaaba yara. I hara Qeenatuppe shaahettidi, Qedeeshakko shiiqidi, Da7inaaniiman de7iyya wolaa matan ba dunkkaaniyaa toliis.

¹²Abino7aama na7ai Baaraaqa Taaboora Deriyaa biidoogaa Sisaari siyido wode, ¹³birataappe oosettida ba uddufun xeetu paraa gaaretanne banaara de7iyya asaa ubbaa xeesissidi, Dere-Harosheetappe Qiishoona SHaafaa shiishshiis.

¹⁴Yaatin, Deboora Baaraaqa, “Dendda! Hachchi GODAI ne kushiyan Sisaara aattidi immiyo gallassa. Be7a, GODAI neeppe sinttatidi biis” yaagaasu. Yaagin Baaraaqa tammu sha7u asaa kaalettidi, Taaboora Deriyaappe wodhdhiis. ¹⁵GODAI Sisaara, a paraa gaareta ubbaanne a olanchchata ubbaa qara bisuwan Baaraaqa sinttaappe baqatissiis. Yaatin, Sisaari ba paraa gaariyaappe wodhdhidi, gediyan baqatiis. ¹⁶Baaraaqa he paraa gaaretanne olanchchata Dere-Harosheeta gakkanaassi yedettiis. Sisaara olanchchati ubbai qara bisuwan haiqqidosona; issi asinne attibeenna.

¹⁷He wode Haxooraa Kawoi Yaabini Qeena Hebeera keettaa asaara saro de7ees. Hegaa gishshau, Sisaari gediyan baqatidi, Qeena Hebeera machchee Yaa7eeli dunkkaaniyaa gakkiiis. ¹⁸Gakkin Yaa7eela Sisaara mokkanau kiyada, “Ta godau, gela; haa gela; yayyoppa” yaagaasu. Yaagin dunkkaaniyaa ikko gelin, a ba bullukkuwan kammaasu.

¹⁹Sisaari, “Tana saammee; uyiyo guutta haatta immarkkii” yaagiis. Yaagin maattaa tigiyo ogoruwaa pogada ushshaasu; yaatada zaarettada kammaasu.

²⁰Hegaappe guyyiyan i o, “Dunkkaaniyaa penggen eqqa. Ai asinne yiidi, ‘Hagan asi de7ii?’ yaagidi oichchikko, ‘Baawa’ ga” yaagiis.

²¹Sisaari keehi daafurido gishshau, xiskkuwaa kairiis. Kairin Hebeera machchiyaa Yaa7eela madooshaanne dunkkaaniyaa xishiyaa ekkada, loddaara akko shiiqaasu; shiiqada xishiyaa haitta kariyan essada, madooshan xishada, biittaara sikkin, Sisaari haiqqiis.

²²Baaraaqi Sisaara koyiiddi yin, Yaa7eela a mokkanau kare kiyaasu; kiyada, “Haaya; neeni koyiyo bitaniyaa taani nena bessana” yaagaasu. Yaagin iira dunkkaane giddo gelidi, Sisaara haitta kariyan xishee gelin, a ahai sa7an zin77idaagaa be7iis.

²³He gallassi Xoossai Israa7eela asai Kanaane Kawuwaa Yaabina xoonanaadan oottiis. ²⁴Israa7eela asai Kanaane Kawuwaa Yaabina bolli minni minnidi biidi, wurssettan a xaissiis.

Deboorinne Baaraaqa Yettaa

5 ¹He gallassi Debooranne Abino7aama na7ai Baaraaqi ha yettaa yexxidosa.

²“Israa7eela asaa kaalettiyaageeti kaalettido gishshau, asaikka dosidi, ba huuphiyaa aattidi immido gishshau, GODAA galatite!

³Inttenoo kawotoo, haggaa siyite! Inttenoo deriyaa haariyaageetoo, ezggite!

Taani GODAASSI yexxana. GODAASSI Israa7eela Xoossaassi galataa yettaa yexxana.

⁴Abeet GODAU, neeni Se7iira Deriyaappe dendidido wode, neeni Eedooma biittaappe kiyido wode, biittai qaaxxiis. Saluwaappe irai bukkiiis; ee, haattai shaaratuppe duge soosiis.

⁵GODAA sinttan dereti qaaxxidosa; harai attin, Siinaa Dereekka GODAA Israa7eela Xoossaa sinttan kokkoriis.

⁶“Anaata na7aa SHamngaara wodenne Yaa7eeli wode caana mehiyaa laaggiya zal77anchchati he biittaara kanttibookkona.

Ogiyaara biyaageetikka ogiyaa aggidi, loossuwaara biidosona.

⁷Israa7eela katamati

asi de7enna baisa gididosona. Neno Debooraa, neeni Israa7eela asaayyo aayo gidada denddana gakkanaashin onidi attidosona.

⁸Israa7eela asai allaga xoossata doorido wode, biittan olai denddiis. Oitamu sha7u Israa7eela olanchchatu giddon issi gondallee woikko issi toori beettibeenna.

⁹Ta wozanai Israa7eela ola gadaawatiura de7ees. Asaa giddon dosidi banttana aattidi immidaageetuura de7ees. GODAA galatite!

¹⁰“Inttenoo, gilaasiyaa wottido bootta haretta toggiyaageetoo, inttenoo, ogiyaara hemettiyaageetoo, haggaa siyite!

¹¹Haattaa oilatu matan shiiqida yettanchchatu yettaa siyite. Eti GODAI xoonidoogaa yexxoosona; qassi Israa7eela asai xoonidoogaa yexxoosona.

Hegaappe guyyiyan, GODAA asai katamaa geliyo penggetukko duge wodhdhiis.

¹²“Debooraa! Beegotta! Beegotta! Beegotta! Beegottada mazamuriyaa yexxa. Baaraaqaa, dendda! Neno, Abino7aama na7au, ne omooduwaa ekkada ya.

¹³“Hegaappe guyyiyan, attida asati halaqatukko duge wodhdhidosa. GODAA asati olettanau giigidi Baaraaqakko yiidosona.

¹⁴Amaaleeqa zareti beni de7ido sohuwan de7iya Efireema asati yiidosona. Qassi Biniyaama asati eta kaallidosona. Halaqati Maakira zaretuppenne, ola gadaawati Zaabiloona zaretuppe duge wodhdhidosa.

¹⁵Yisaakooraa halaqati Debooriira yiidosona; ee, Yisaakooraa asai yiis. Baaraaqikka yiis; yin eti a geeduwaa kaallidi, zanggaaraa gelidosona.

- SHin Roobeela zareti qofan shaahettidi,
yaanaagaa agganaagaa
qachchibookkona.
- ¹⁶Eti aibissi attidonaa? Dorssata
heemmiyaageetu imbbiliitiyaa
siyanau attidonaayye?
Roobeela zareti qofan shaahettidi,
yaanaagaa agganaagaa
qachchibookkona.
- ¹⁷Gala7aade asati Yorddaanoosa
SHAafaappe hefinttan attidosona.
Daana zareti markkabetu matan
attidosona.
Aseera zareti bantta de7iyosan
Meediteraane Abbaa lanqqen
attidosona.
- ¹⁸Zaabiloona zareti
bantta shemppuwaa haiquwau
aattidi immida asata.
Nifttaaleema zaretikka etaagaadan
ola dembban bantta shemppuwaa
aattidi immidosona.
- ¹⁹“Kawoti yiidi, Magiddo pulttotu matan
de7iya Taa7inaakan olettidosona.
He Kanaane kawoti yan olettiiddi,
omooddanau aiba biranne
demmiibookkona.
- ²⁰Saluwan de7iya xoolinttetikka
olettidosona.
Bantta yuuyiyo yuushshan
eti Sisaaraara olettidosona.
- ²¹Qiiishoona SHaafai, beniisappe
erettida Qiiishoona SHaafai kixxidi,
he kawota shokkidi efiis.
Ta shemppee, simmi minna;
minnada sinttau horddofa.
- ²²“Hegaappe guyyiyan, paraasati
adaraasissiiiddi yiidosona.
Parati bantta kottiiyan
biittaa giirissidosona.
- ²³“GODAA kiitanchchai,
‘Merooza qanggite!
Yan de7iya asaa iissidi qanggite!
Aissi giikko, eti GODAA
maaddanau yiibookkona.
A wolqqaama morkketuura olettanau
kiyiibookkona’ yaagiis.
- ²⁴“Qeenaa Hebeera machchiyaa
Yaa7eela macca asa ubbaappe
anjjettidaaro gidu.
Dunkkaane gidдон de7iya macca
asa ubbaappe a anjjettidaaro gidu.
- ²⁵Sisaari o haattaa oichchin,
maattaa ayyo immaasu.
Lo77o xibbuwan meqqida maattaa
ehaasu.
- ²⁶Issi kushiya yeddada
dunkkaaniyaa xishiyaa, ushachcha
kushiyan
oosanchchatu madooshaa oiqqaasu.
Oiqqada Sisaara huuphiyan xishaasu;
xishada haitta kariyaara kanta
kessaasu.
- ²⁷Yaatin, i bolqqu giidi kunddiis.
I he i tohuwaa matan
bolqqu giidi kunddiis.
He kunddido sohuwan haiqqiis.
- ²⁸“Sisaara aayiyaa
maskkootiyaara xeellaasu.
Xeellada, ‘Ta na7aa paraa gaaree
aibissi gam77idee?
Parati eesotidi aibissi simmiibookkona?’
yaagada oichchaasu.
- ²⁹I aadhdhida eranchcha macca asati
i oishaa zaaridosona.
SHin a ba qofan zaara zaaradakka
hagaadan yaagaasu;
- ³⁰Eti omooddidi
shaakkiyoobaa demmennan
aggokkona.
Issi issi olanchchaa issi issi woikko
naa77u naa77u geela7oti gakkennan
aggokkona.
Sisaarayyo eti lo77iya maayuwaa
immana;
qassi taayyookka qooriyan xaaxanau
xilifiyan alleeqettidi lo77iya maayota
eti ehaana’ yaagaasu.
- ³¹“Abeet GODAU, ne morkketi ubbai
hegaadan haiqqona!
SHin ne siiqoti
maallado mokkiya awaadan phoolona”
yaagidosona.
- Hegaappe guyyiyan, biittai oitamu
laittaa woppaa demmiis.

Geedoona

6 ¹Israa7eela asai GODAA sinttan
zaarettidi iitabaa oottiis. Hegaa
gishshau, GODAI eta Midiyaama asaayyo
aattidi immiis. Immin laappun laittaa eta
haaridosona. ²Midiyaama asai Israa7eela
asaa bolli minniis; minnin Israa7eela asai
etappe attanau deriyaa bollan kooppuwaa,
gonggoluwaaanne qatuwaa giigissiis.
³Israa7eela asai kattaa zerido wode ubban,

Midiyaama asai Amaaleeqa asaaranne arshsho bagga biittan de7iya asaara yiidi eta oloosona. ⁴Eti he biittan dunkkaanidi, Gaaza katamaa gakkanaashin, biittaa ubbaa bollan morkkidaaba xaissoosona; dorssaa, mehiyaanne hariyaa laaggidi efiyo gishshau, Israa7eela asaassi aibanne ashshokkona. ⁵Bantta mehiyaanne bantta dunkkaaniyaa ekkidi, boolee yiyoogaadan corattidi yoosona; etanne eta gaameelata qoodanau danddayetenna; eti yiiddi biittaa bashshoosona. ⁶Israa7eela asai Midiyaama asaa gaasuwan kauyyiis; yaatidi maaduwa demmanau GODAASSI waassiis.

⁷Midiyaama asaa gaasuwan Israa7eela asai GODAASSI waassido wode, ⁸GODAI etakko issi hananabaa yootiyaagaa kiittiis. Kiittin hananabaa yootiyaagee eta, "GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; 'Gibxxeppe, ailletta biittaappe taani inttena kessaas. ⁹Taani inttena Gibxxe asaa kushiyaappenne huqqunniya asaa ubbaa kushiyaappe ashshaas; intte sinttaappekka huqqunniya asaa yedettata, eta biittaa intteyyo immaas. ¹⁰Yaadata taani inttena, "Taani GODAA intte Xoossaattennee; intte eta biittaa laattido Amoooretu xoosatuyyo goinnoppite" yaagada yootaas. SHin intte ta qaalaa siyennan ixxideta' yaagees" yaagiis.

¹¹Hegaappe guyyiyan, GODAA kiitanchchai Oofira giyoosan de7iya Abi7eezera yaraa Yo7aasha wolaa garssan uttiis. He wode Yo7aasha na7ai Geedooni Midiyaama asaappe qosettanau woine eessaa gum77iyooosan gisttiyaa qoxxees. ¹²Hegan GODAA kiitanchchai ayyo beettidi, "Laa nenoo, mino olanchchau, GODAI nenaara de7ees" yaagiis.

¹³Yaagin Geedooni a, "Hai ta godau! GODAI nunaara de7iyaabaa gidikko, ha metoi ubbai yaatin nuna aibissi gakkidee? Nu aawati, 'GODAI nuna Gibxxe biittaappe kessiis' yaagidi nuuyyo yootido maalaalissiya a oosoti ubbai awan de7iyoonaa? SHin ha77i GODAI nuna mule aggidi, Midiyaama asaassi aattidi immiis" yaagiis.

¹⁴Hegaappe guyyiyan GODAI akko simmidi, "Neeyyo de7iya wolqqan baada, Israa7eela asaa Midiyaama asaa kushiyaappe ashsha. Be7a, nena kiittiyaagee tana" yaagiis.

¹⁵Yaagin Geedooni, "Abeet Godau, taani Israa7eela asaa waatada ashshoo? Ta yarai Minaase zaretu ubbaappe aadhdhida laafa; taanikka ta aawaa so asaa ubbaappe guutta" yaagidi zaariis.

¹⁶Zaarin GODAI, "Tumuppe taani nenaara gidana; issi asa shociyoogaadan, neeni Midiyaama asaa shocada xoonana" yaagiis.

¹⁷Yaagin Geedooni, "Neeni tanan ufaittidabaa gidikko, tanaara haasayiyaagee neeni tumuppe GODAA gidiyoogaa taani erana mala, malaataa tana bessa. ¹⁸Taani guyye simmada baada, neeyyo immiyoobaa ehaana gakkanaashin, hayyanaa hannippe booppa" yaagiis.

Yaagin GODAI, "Neeni simmana gakkanaashin, taani hagan naagana" yaagiis.

¹⁹Geedooni ba soo gelidi, anqgara deeshsha maraa shukkidi kattiis; issi tammu kilo giraame gidiya xiilliyaa ekkidi, irshsho yeggennan oittaa uukkiis. Ashuwaa masoobiyan wottidi, cambbaa keriyani tigiis; ubbaakka ekki efiidi, wolaa garssan uttida GODAA kiitanchchaassi shiishshiis. ²⁰Xoossaa kiitanchchai a, "Ashuwaanne irshshoi gelibeenna oittaa ekkada, ha shuchchaa bolli wotta; cambbaakka a bolli tige" yaagiis; yaagin Geedooni hegaadan oottiis. ²¹GODAA kiitanchchai ba kushiyan oiqqido xam77aa xeeran ashuwaanne irshshoi gelibeenna oittaa bochchiis; bochchin tamai shuchchaa giddoppe kiyidi, ashuwaanne irshshoi gelibeenna oittaa miis; hegaappe guyyiyan, GODAA kiitanchchai a sinttappe geemmiis.

²²Geedooni be7idoogee GODAA kiitanchchaa gidiyoogaa akeekido wode, "Aayye7ana! Ubbaa Haariya GODAU, taani GODAA kiitanchchaa ta aifiyan be7aas!" yaagiis.

²³SHin GODAI, "Saroi neeyyo gidol! Yayyoppa! Haiqqakka" yaagiis. ²⁴Yaagin Geedooni GODAAYYO yarshshiyooosaa yan giigissidi, he sohuwaa GODAI Saro Xoossaa yaagidi sunttiis. He yarshshiyooosai Abi7eezera yaratubaa gidiya Oofiran hachchi gakkanaashin eqqidi de7ees.

²⁵He gallassi qammi GODAI Geedoona, "Ne aawaa booraa naa77anttuwaa, laittai laappuna gididoogaa akka. Ne aawai Ba7aala giyo eeqaayyo yarshshiyosaa kola; a lanqqiyan de7iya Asheero giyo macca xoosee misiliyaakka qanxxeretta yegga. ²⁶Ha keraa huuphiyan GODAASSI, ne Xoossaassi, shuchchaappe yarshshiyosaa loittada giigissa; hegaappe guyyiyan, neeni qanxxerettido Asheero giyo xoosee misiliyaa qerettaa eettada, naa77antto booraa muleera xuuggiyo yarshsho oottada yarshsha" yaagiis.

²⁷Yaagin Geedooni ba ashkkaaruppe tammata ekkidi, GODAI ayyo yootidoogaadan oottiis. SHin i ba aawaa so asaassinne kataman de7iya asaassi yayyido gishshau, heгаа gallassan oottiyoogaa aggidi qamman oottiis.

²⁸Maallado guuran katamaa asai denddido wode, Ba7aala giyo eeqau yarshshiyosai kolettiichchidaagaanne a lanqqen de7iya Asheeri misilee qanxxerettidi wodhdhidaagaa be7iis. Qassi eti yarshshiyosai giigidaagaanne a bolli naa77antto boorai yarshshettidaagaa be7idosona. ²⁹Bantta gidдон, "Laa haggaa oottidaagee oonee?" yaagidi issai issuwaa oichchidosona. Eti yuuyi yuuyidi oichchidi, heгаа oottidaagee Yo7aasha na7aa Geedoona gididoogaa eridosona.

³⁰Hegaappe guyyiyan katamaa asai Yo7aasha, "Ba7aala giyo eeqau yarshshiyosaa kolido gishshaunne a lanqqen de7iya Asheeri misiliyaa qanxxerettidi yeggido gishshau, nuuni a worana mala, ne na7aa haa kessa" yaagiis.

³¹Yaagin Yo7aashi ba bollan denddida asa ubbaa, "Intte Ba7aalayyo mootetteetii? Woikko intte a ashshanau xabaqateetii? Intte giddoppe ayyo mootettiya urai de7ikko, sa7ai wonttanaashin i haiqqo! Ba7aali xoossa gidikko, ba yarshshiyosaa kolidaagaara i bau mootetto" yaagiis.

³²Yaatin, he gallassi Yo7aashi, "Kolettida i au yarshshiyu sohuwaa gidido gishshau, aara Ba7aali mootetto" yaagidi Geedoona suntaa Yeruba7aala giidi sunttiis.

³³Hegaappe guyyiyan, Midiyaama biittaa asai, Amaaleeqa biittaa asainne arshsho bagga biittaa asai ubbai issippe shiiqidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinnidosona; pinnidi Iziraa7eela giyo wombban dunkkaanidosona. ³⁴Hegaappe

guyyiyan, GODAA Ayyaanai Geedoona bolli wodhdhiis; wodhdhin Abi7eezera yara gidiya asai ubbai bana kaallana mala, eta xeesanau malkkataa punniis. ³⁵Minaase zaretu ubbaassi asaa kiittidi, bana kaallana mala etakka xeesissijis. Qassi Aseera zaretuyyo, Zaabiloona zaretuyyoonne Nifttaaleema zaretuyyo asaa kiittin, etikka aara olaa baanau kiyidosona.

³⁶Hegaappe guyyiyan Geedooni Xoossaa, "Taani Israa7eela asaa ashshana mala, neeni tana dooridoogaa tau yootadasa. ³⁷Be7a, gisttiyaa qoxxiyo audiyaa dorssaa agoziyaa taani wottana; xaazai he dorssaa agoziyaa xalaalan de7in, biitta ubbai mela gidikko, neeni yootidoogaadan, Israa7eela asaa neeni ta kushiyan ashshanaagaa taani erana" yaagiis. ³⁸Yaagin i giidoogaadan haniis. Wonttetta gallassi maallado guuraara denddidi, dorssa agoziyaa gum77ido wode, issi kuixaaro gididiya haattai appe kiyiis.

³⁹Yaatin, Geedooni qassikka Xoossaa, "Hayyanaa hanqqettoppa! Taani nena gujjadakka issiton oichchais; dorssa agoziyaa bolli hara malaataa bessanaadan taani nena oichchais. Ha77i qassi dorssa agozee mela gidin, biittai haaxxidi xaazatanaadan oottarkkii" yaagiis. ⁴⁰Yaagin he gallassi qammi Xoossai he malaataa oottiis. Wonttetta gallassi maallado dorssaa agozee mela gidin, biitta ubbai haaxxidi xaazatiis.

Geedooni Midiyaamata Xooniis

7 ¹Issi gallassi Yeruba7aala geetettiya Geedooninne aara de7iya asai ubbai maallado guuran denddidi biidi, Harooda giyo pultuwaa matan dunkkaaniis. Midiyaama biittaa asatikka etappe huuphessa baggaara Moore giyo keraa matan de7iya wombbaa gidдон dunkkaanidosona.

²GODAI Geedoona hagaadan yaagiis; "Midiyaama asaa taani intte kushiyan aattada immanau, nenaara de7iya asai dariis; Israa7eela asai, 'Nu wolqqan attida' giidi ta bolli ceeqetenna mala, Midiyaama asaa taani etau aattada immikke. ³Hegaa gishshau, ha77i asaayyo, 'Yashshan kokkoriya asi ooninne de7ikko, Gala7aade Deriyaappe simmidi, guyye ba soo ba soo bo' yaagada awaajja" yaagiis. Yaatin, laatamanne naa77u sha7u asai

guyye simmiis; simmin tammu sha7u asai attiis.

⁴Hegaappe guyyiyan GODAI Geedoona, “Ha77ikka asai dariis. Neeni eta duge haattau efa; efin taani eta neeyyo yan paaccana. Taani, ‘Hagee nenaara bo’ giyoogee nenaara bo; taani, ‘Hagee nenaara booppo’ giyoogee booppo” yaagiis.

⁵Yaatin, Geedooni asaa haattaakko efiis. Efin GODAI Geedoona, “Ha asaa giddoppe gulbbatidi, haattaa uyiyaageetanne kanadan equwan haattaa inxxarssan labaci labaci oottidi uyiyaageeta shaakka” yaagiis. ⁶Bantta kushiyan haattaa equwan kophphetidi labaci oottidi uyidaageetu qoodai heezzu xeeta; shin attidaageeti ubbai haattaa uyanau gulbbatidosona.

⁷GODAI Geedoona, “Bantta kushiyan haattaa equwan kophphetidi labaci oottida heezzu xeetu asatan taani inttena ashshana; Midiyaama asata intteyyo aattada immana. SHin attida asai ubbai ba soo ba soo simmo” yaagiis. ⁸Yaatin, Geedooni asatu shinqiyaanne malkkataa sheeraa ekkida heezzu xeetu asata banaara ashshidi, hankko asaa ubbaa eta soo eta soo yeddiis. Ha ubbabi haniyo wode, Midiyaama olanchchati etappe hirkki baggaara wombban dunkkaanidi uttidosa.

⁹He galla qamman GODAI Geedoona, “Taani neeyyo aattada immido gishshau, denddada eti dunkkaanidosan etaara olaa gaitta. ¹⁰Neeni baada olanau yayyikko, ne ashkkaraa Puura ekkada, eti dunkkaanidosaa duge ba; ¹¹baada eti giyoobaa siya. Hegaappe guyyiyan, neeni eta olanau minnana” yaagiis.

Yaagin Geedooninne a ashkkaraa Puuri, Midiyaamati dunkkaanidosaa lanqqiyan naagiya olanchchatukko biidosona. ¹²He wode booledan corattida Midiyaama asai, Amaaleeqa asainne arshsho baggaara de7iya asai ubbai wombbaa gidдон dunkkaanidi uttidosa. Eta gaameelati abbaa doonan de7iya shafiyaadan qoodanau danddayettennaageeta.

¹³Geedooni yaa gakkiiyo wode, issi bitanee ba aimottido aimuwaa ba laggiiyaayyo yootees; yootiiddi, “Siya, taani aimo aimottaas. Issi bangga oittai bululidi, Midiyaamati dunkkaanidosaa yiis. Yi gakkidi dunkkaaniyaa dom77iis;

dom77in dunkkaanee aadhdhi wodhdhidi micettiis” yaagiis.

¹⁴Yaagin a laggee zaaridi, “Hegee Israa7eeliyaa Yo7aasha na7aa Geedoona bisuwaappe attin, harabaa gidenna. Xoossai Midiyaamanne Midiyaamatuura de7iya olanchchata ubbaa Geedoonayyo aattidi immirggiis” yaagiis.

¹⁵Geedooni he odido aimuwaanne aimuwaa birshshettaa siyido wode, gulbbatidi Xoossaassi goinniis. Hegaappe guyyiyan, Israa7eelati dunkkaanidosaa guyye simmidi, “Denddite! GODAI Midiyaama olanchchata intte kushiyan aattidi immirggiis!” yaagiis. ¹⁶Heezzu xeetu asata heezzu citan shaakkiis; shaakkidi etau huuphiyan huuphiyan issi issi malkkataanne gidдон eexxiya xompee de7iyo issi issi xaaruwaa immiis. ¹⁷Immidi eta, “Taakko haa xeellidi, taani oottiyooгаа oottite. Taani eti dunkkaanidosaa mataa gakkada oottiyooгаadan, inttekkka oottite.

¹⁸Taaninne tanaara de7iyaageeti ubbati malkkataa punniyo wode, inttekkka eti dunkkaanidosaa yuuyi aadhdhidi, intte malkkataa punniiddi, ‘GODAASSINNE Geedoonassi olettoos!’ yaagidi waassite” yaagiis.

¹⁹Qammau gidдо shaaho gidanau guuttai attidaashin, naagiya olanchchati laamettidoogaappe guyyiyan, Geedooninne aara de7iya xeetu asati biidi, Midiyaamati dunkkaanidosaa mati gakkidosona; gakkidi bantta malkkataa punnidosa; bantta oiqqido xaaro ubbaakka menttidosa. ²⁰Hara baggaara de7iya naa77u citatikka bantta malkkataa punnidi, xaarotakka menttidosa; haddirssa kushiyan eexxiya xomppiyaa, ushachcha kushiyan malkkataa oiqqidi punniiddi, “GODAASSINNE Geedoonassi bisuwan olettoos!” yaagidi waassidosona.

²¹Asai ubbai Midiyaamati dunkkaanidosaa yuushuwan ba sohuwan sohuwan eqqidaashin, Midiyaama olanchchati ubbai waassiiddi baqatidosona. ²²Geedoona asai heezzu xeetu malkkataa punnido wode, morkketu olanchchati bantta bisuwan issi issuwaa woranaadan GODAI oottiis; yaatin, attida olanchchati Xarttakko simmidi, Beetishiixa giyo katamaa gakkanaashin, hegaappekka kanttidi, Xabaata matan

de7iya Aabeeli-Mahoola gakkanaashin baqatidosona.

²³Hegaappe guyyiyan Geedooni, Nifttaaleema zariyaappe, Aseera zariyaappenne Minaase zaretu ubbaappe Israa7eela asaa xeesidi shiishshin, eti Midiyaamata yedettidosona. ²⁴Efireema gezziyan de7iya asaa ubbaakko Geedooni asaa kiittidi, “Midiyaama asaa olanau duge wodhdhite; wodhdhidi Beetibaara gakkanaashin de7iya Yorddaanoosa SHAafaanne an geliya qeeri shaafata etappe kasetidi oiqqite” yaagiis. Yaagin Efireema asai ubbai xeegetti shiiqidi, Beetibaara gakkanaassi Yorddaanoosa SHAafaanne an geliyo qeeri shaafata oiqqiis. ²⁵Oreebanne Za7eeba geetettiya Midiyaamatu halaqata naa77aa omooddidosona; Oreeba Oreeba Zaallaa giyoosan woridosona; Za7eeba qassi Za7eeba Woiniyaa Gum77iyooosaa giyoosan woridosona. Hegaappe guyyiyanka attida Midiyaamata yedettiiddi, Oreeba qooriyaanne Za7eeba qooriyaa muucidosa; muucidi eta guuggeta Geedoonakko ehiidosona. He wode Geedooni Yorddaanoosa SHAafaappe hefintta arshsho baggaara de7ees.

Midiyaamati Wurssetta Xoonetuwaaw Xoonettidosona

8 ¹Hegaappe guyyiyan, Efireema asai Geedooni, “Midiyaamata olanau baidda nuna aibissi xeesabeikkii? Nuna aibissi hagaadan oottadii?” yaagidi keehippe palamettidosona.

²SHin Geedooni zaaridi, “Taani oottidoogaappe intte oottidoogee aadhdhenneeyye? Ta yarati Abi7eezerati shiishshido mule kattaappe intte Efireema zaretu qorido poshilo kehenneeyye? ³Midiyaamatu halaqata, Oreebanne Za7eeba Xoossai intte kushiyan aattidi immiis. Intte oottidoogaa mala, taani ai oottanau danddayaanaa?” yaagiis. I hegaadan gin, eti hanquwaappe zarbbidosona.

⁴Geedooninne aara de7iya heezzu xeetu asai Yorddaanoosa SHAafaa yiidi pinnidosona; eti ai daafurikkokka, bantta morkketa yedettiyoogaa aggibookkona. ⁵Yedettiiddi Sukkota gakkido wode, Geedooni katamaa asaa, “Ta asai daafurido gishshau, hayyanintta amarida

oitta immerkketii. Taani Midiyaamatu kawota Zebaahanne Xalmmunaa7a yedettaidda de7ais” yaagiis.

⁶Yaagin Sukkota katamaa halaqati, “Zebaahanne Xalmmunaa7a neeni omooddabaakkashin, ne olanchchatussi aibissi oittaa immanee?” yaagidosona.

⁷Yaatin, Geedooni, “Lo77o aikkobaa! GODAI Zebaahanne Xalmmunaa7a ta kushiyan aattidi immiyo wode, taani bazzo agunntaaninne kinddiichchuwan inttena wadhdhana” yaagiis. ⁸Yaagidi hegaappe Panu7eela giyoosaa biis; biidi yan de7iya asaakka he oishaa oichchiis. Oichchin Panu7eela asaikka Sukkota katamaa asai zaaridoogaadan zaariis. ⁹Yaatin, Panu7eela asaakka, “Taani xoonada saro simmiyo wode, intte katamaa naagiyo ha adussa gimbbiyaa laalana” yaagiis.

¹⁰Zebaahinne Xalmmunaa7i arshsho baggappe yiida olanchchatuppe attida bantta tammanne ichchashu sha7u olanchchatuura Qarqqoora giyo kataman de7oosona. Kase arshsho baggappe yiida olanchchatuppe bisuwan olettiya issi xeetanne laatamu sha7u gidia olanchchatu olan haiqqi wuridosona. ¹¹Geedooni Nobaahappenne Yogibaahappe arshsho baggan de7iya bazuwaa gaxaa ogiyaara biidi, hegan de7iya olanchchatu bolli eti akeekennan de7ishin woraajjiis; ¹²woraajjin eti ubbai dagammidosona. Midiyaama kawoti Zebaahinne Xalmmunaa7i naa77aikka baqatidosona; shin Geedooni eta yedetti gakkidi omooddiis.

¹³Yo7aasha na7ai Geedooni olaappe Hereesa Pinuwaara simmiis. ¹⁴Simmiiddi Sukkotappe issi wodallaa oiqqidi oichchiis. Oichchin wodallai Sukkota halaqatunne cimatu laappun tammanne laappunatu sunntaa xaafidi au immiis. ¹⁵Hegaappe guyyiyan, Geedooni Sukkota asaakko yiidi, “Zebaahanne Xalmmunaa7a neeni omooddabaakkashin, ne daafurida asaassi aibissi oittaa immanee?” giidi intte tana qilliicideta; shin Zebaahanne Xalmmunaa7a hageeta be7ite” yaagiis. ¹⁶Hegaappe guyyiyan, bazzo agunntaaninne kinddiichchuwan wadhdhidi; Sukkota halaqata qaxxayiiis. ¹⁷Qassi Panu7eelan katamaa naagiyo adussa gimbbiyaa laalidi, kataman de7iya attumaasaa woriis.

¹⁸Yaatidi Geedooni Zebaahanne Xalmmunaa7a, "Intte Taabooraan worido asati ai malee?" yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, "Ne mala; eti ubbaikka kawuwaa naata milatoosona" yaagidi zaaridosona.

¹⁹Geedooni, "Eti ta ishantta; eti ta aayee naata. GODAI ero! Intte eta woribeennabaa gidiaakko, taanikka inttena worikke shin" yaagiis. ²⁰Yaagidi ba baira na7aa Yetera, "Dendda eqqada, hageeta wora" yaagiis. Yaagin Yeteri biron yelaga gidido gishshau yayyidi, ba bisuwaa shoddibeenna.

²¹Hegaappe guyyiyan, Zebaahinne Xalmmunaa7i Geedooni, "Dendda eqqada, neeni nuna wora. Attumaasa ooso oottanau attumaasa koshshees" yaagidosona. Yaatin, Geedooni denddidi, eta woriis; woridi eta gaameelatu qooriyan de7iya alleeqo ubbaa ekkiis.

²²Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai Geedooni, "Neeni nuna Midiyaama asaappe ashshido gishshau, neeni, neeppe guyyiyan ne na7ainne ne na7aa na7ai nuna haarite" yaagiis.

²³Yaagin Geedooni, "Taani inttena haarikke; ta na7aikka inttena haarena; GODAI inttena haarana" yaagiis. ²⁴Yaagidi eta, "Ane taani inttena issibaa oichchais: intte ubbai omooddidi ehiido haittaa worqqaa taayyo immite" yaagiis. Isimaa7eela asaadan, Midiyaama biittaa asatikka haittan worqqaa wottoosona.

²⁵Israa7eela asai zaaridi, "Eeno, nu immana" yaagiis. Yaagidi afalaa hiixxidosona; hiixxidi asai ubbai ba omooddido haittaa worqqaa hiixettida afalaa bollan yeggiis. ²⁶Geedooni ekkido haittaa worqqai laatamu kilo giraame deexxiyaagaa. Hegeenne, hara alleeqota, qooriyan aattiyo gozddata, Midiyaamatu kawoti maayiyo ochcha teeraa milatiya maayotanne eta gaameelatu qooriyaappe ekketida alleeqota gujjennaana. ²⁷Geedooni worqqaappe eeqa misiliyaa giigissidi, ba de7iyo Oofira kataman wottiis. Guyyeppe Israa7eela asai ubbai GODAA aggidi, he eeqa misiliyaayyo goinniis; Geedoonassinne a so asaassi hegee pire gidiiis.

²⁸Hegaadan hanidi, Midiyaama asai Israa7eela asaassi haarettiis; eti Israa7eela asaa bolli naa77antuwaa denddibookkona.

Geedooni haiqqana gakkanaashin, oitamu laittaa biittai woppaa demmiis.

Geedooni Haiquwaa

²⁹Yo7aasha na7ai, Yeruba7aala giyo Geedooni ba soo guyye biidi, ba keettan de7iis. ³⁰Geedooni cora maccaasa ekkido gishshau, assi laappun tammu attuma naati yelettidosona. ³¹Qassi Sekeema kataman de7iya kaadumatiyaa attuma na7aa ayyo yelin, suntaa Abimeleka yaagidi sunttiis. ³²Yo7aasha na7ai Geedooni lo77i cimidi haiqqiis; ba aawaa Yo7aasha duufuwan moogettiis. Ha duufi Abi7eezera yarati de7iyo Oofira kataman de7ees.

³³Geedooni haiqqidoogaappe guyyiyan, Israa7eela asai GODAAPPE guyye simmidi, Ba7aala geetettiya xoossatuyyo goinniis; Ba7aali-Bariita giyo eeqaa banttayyo xoossa oottidosona. ³⁴Yaatidi Israa7eela asai eta yuushuwan de7iya morkketu ubbaappe eta ashshida GODAA bantta Xoossaa hassayibookkona. ³⁵Qassi Geedooni Israa7eela asaayyo oottido lo77o ooso ubbaayyo, eti a so asaayyo kehan kushiyaa zaaribookkona.

Abimeleka

9 ¹Geedooni na7ai Abimeleki Sekeema kataman de7iya ba aayee dabbotukko biis; biidi etanne ba aayee zareta ubbata hagaadan yaagiis; ²"Ane Sekeema kataman de7iya asaa ubbaa hagaadan yaagidi oichchite; 'Geedooni laappun tammu naati ubbai inttena haarikko lo77ooyye? Woikko issi asi haarikko lo77oo?' yaagidi oichchite. Taani inttessi ashuwan mata dabbo gidiyooгаа qassi dogoppite" yaagiis.

³Yaagin a aayee dabboti ha qaala ubbaa a gishshata Sekeema katamaa asaassi yootidosona; yootin Abimeleki etau dabbo gidido gishshau, Sekeema asai a kaallanau qofaa qachchiis. ⁴Yaagidi eti Ba7aali-Bariita Eeqaa Keettaappe laappun tammu xaqara biraa ekkidi, assi immidosona.

Immin Abimeleki he biran shufurotanne bonqqiyaageeta qaxaridi, bana kaallanaadan oottiis. ⁵Oofira giyoosan de7iya ba aawaa soo biidi, ba ishantta, Geedooni naata laappun tammata, issi shuchchaa bollan siifissiiis. SHin Geedooni na7ai, wurssetta kaaloi, Yo7aataami qosettidi, haiqqennan attiis.

⁶Hegaappe guyyiyan, Sekeema asainne Beetimiillo asai issippe shiiqidi, Sekeeman de7iya goinniyo wolaakko biidosona; biidi yan Abimeleka kawoyidosona.

⁷Yo7aataami heгаа siyido wode, biidi Gariizaana Deriyaa xeeraa kiyidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan yaagidi waassiis; “Inttenoo Sekeema asatoo, intte taani odiyoogaa siyite! Xoossaikka intte odiyoogaa siyana.

⁸“Issi gallassi mittati ubbai shiiqidi, bantta bolli kawuwaa kawoyanau biidosona; biiddi wogaraa, ‘Haaya, nu bolli kawota’ yaagidosona. ⁹SHin wogarai, ‘Ta intte bolli kawotana koshshiyaabaa gidikko, xoossatanne asata bonchchissiya ta zaitiyaa immiyoogaa aggais giyoogaa’ yaagidi zaariis.

¹⁰“Hegaappe guyyiyan, mittati balasiyaa giyo mittaa, ‘Haaya, nu bolli kawota’ yaagidosona. ¹¹SHin balasee, ‘Ta intte bolli kawotana koshshiyaabaa gidikko, mal77iya lo77o aifiyaa aifiyoogaa aggais giyoogaa’ yaagidi zaariis.

¹²“Yaatin, mittati woiniyaa turaa, ‘Haaya, nu bolli kawota’ yaagidosona.

¹³SHin woiniyaa turai, ‘Ta intte bolli kawotana koshshiyaabaa gidikko, xoossatanne asata ufaissiya woiniyaa eessaa immiyoogaa aggais giyoogaa’ yaagidi zaariis.

¹⁴“Yaatin, wurssettan mittati ubbai kinddiichchuwaa, ‘Haaya, nu bolli kawota’ yaagidosona. ¹⁵Yaagin kinddiichchoi, ‘Intte tumuppe tana intte bolli kawoyanau koyikko, haa yiidi ta kuwan shemppite. Hega intte ixikko, kinddiichchuwaappe tamai kiyidi, Liibaanoosa zigata mo’ yaagiis.

¹⁶“Abimeleka intte kawoyidoogee tumatettaaneenne suurettaaane? Geedooni intteyyo oottidobaa akeekidi, a keettaa asaayyo bessiyaadan kushiyaa zaarideti? ¹⁷Ta aawai intteyyo olettidoogaa akeekite; Midiyaama asaappe inttena ashshana yaagidi, bana haiquwau aattidi immiis. ¹⁸SHin intte hachchi ta aawaa keettaa asaa bollan dendididi, a laappun tammu naata issi shuchchaa bollan siifideta; Geedooni ashkkareeppe yelido Abimeleki intteyyo dabbo gidido gishshau, Sekeeman kawoyideta. ¹⁹Ha77i simmi Geedoonassinne a keettaa asatussi intte oottido oosoi tumatettaanne

suurettaaana gidikko, Abimelekaara issippe ufaittite; ikka inttenaara ufaitto.

²⁰SHin heгаа gidana xayikko, Abimelekappe tamai kiyidi, Sekeema asaanne Beetimiillo asaa mo; heгааданкка qassi, Sekeema asaappenne Beetimiillo asaappe tamai kiyidi, Abimeleka mo” yaagiis. ²¹Yaagidi Yo7aataami ba ishaa Abimelekassi yayyido gishshau, baqatidi Ba7eera giyoosaa biidi yan de7iis.

²²Abimeleki Israa7eela biittan heezzu laitta kawotiis. ²³Hegaappe guyyiyan, Xoossai Abimelekappenne Sekeema asaappe gidduwan iita ayyaanaa kiittiis; kiittin Sekeema asai Abimeleka bolli makkalidi denddiis. ²⁴Xoossai heгаа oottidoogee, Abimeleki ba ishanta worido gishshaassanne Geedooni laappun tammu naata i woranaadan Sekeema asai a minttettido gishshaassa. ²⁵Sekeema asai amarida asaa dooridi, deriyaa xeeran Abimeleka bolli zuggidi uttanaadan oottiis. Zuggi uttidaageeti ogiyaara kanttiya asaa ubbaa bonqqidosona; bonqqin Abimeleki heгаа ubbaa siyiis.

²⁶Hegaappe guyyiyan, Ebeeda na7ai Ga7aali ba ishantuura Sekeema yiis; yin Sekeema asai an ammanettiis. ²⁷Ubbaiikka bantta gade biidi, woiniyaa teeraa maxidosona; maxidi woiniyaa eessaa agidi, gita gibiraa kessidosona. Bantta eeqa keettaa gelidi, yan miiddinne uyiiddi Abimeleka cayidosona. ²⁸Ebeeda na7ai Ga7aali, “Nuuni Sekeema asai haaretanau Abimeleki oonee? I Geedooni na7aa gidennee? Zabuulikka ha katamaa haaranaadan Abimeleki sunttidoogaa gidennee? Hegaappe nu maizza aawaa Hamoora zaretussi ane haarettoos. ²⁹Ha asaa kaalettiyaagee tana gidarkkinaashsha! Yaatiyaakko taani Abimeleka diggana shin. Abimeleka xeesada, ‘Ne olanchchata darissa ekkada, olettanau haaya’ yaagana shin” yaagiis.

³⁰Ebeeda na7ai Ga7aali giidoogaa katamaa haariya Zabuuli siyido wode, hanquuwaa eexxi kiyiis; ³¹yaatidi Aruuma kataman de7iya Abimelekakko asa kiittiis. Kiittidi, “Ebeeda na7ai Ga7aalinne a ishanti Sekeema yiidosona; yiidi kataman de7iya asaa ne bolli denttettoosona.

³²Hegaa gishshau, neeninne nenaara de7iya asai qamman denddidi, shooqan zuggidi naagite. ³³Wontto maallado awai

mokkiyo wode, eti akeekennan katamaa bolli woraajjite; Ga7aalinne aara de7iya asai inttena olanau kiyiyo wode, intteyyo hanettido keenaa minnidi olettite” yaagiis.

³⁴Yaagin Abimelekinne aara de7iya asai ubbai qamman denddi, Sekeemappe kareera oiddu citan shaahettidi zuggidosona. ³⁵Abimelekinne aara de7iya asai Ebeeda na7ai Ga7aali kiyidi, katamaa geliyo penggiyan eqqidaagaa be7idi, qosettido sohuwaappe kiyidosona.

³⁶Ga7aali asaa be7ido wode Zabuula, “Xeella! Asai deretu huuphiyaappe wodhdhees” yaagiis.

Yaagin Zabuuli, “Hegeeti asa gidokkona; deretu eeshoi asaa milatiyaagaa be7ada gaasa” yaagidi zaariis.

³⁷Ga7aali zaarettidi, “Xeella! Asai deriyaassi gidduwaa oiqqidi wodhdhees; hara citai qassi SHareechchotu Wolai de7iyo ogiyaara yees” yaagiis.

³⁸Yaatin, Zabuuli Ga7aala, “Nuuni ayyo haarettau Abimeleki oonee?” yaagido ne doonai ha77i au biidee? Hageeti neeni karido asata gidokkonaayye? Ha77i kiyada etaara oletta!” yaagiis. ³⁹Yaagin Ga7aali Sekeema asaa kaaletti kiyidi, Abimelekaara olettiis.

⁴⁰Abimeleki yedettin, Ga7aali baqatiis; katamaa geliyo penggiyaa gakkanaassi daroti deshettidi kunddidosona.

⁴¹Abimeleki Aruuman de7in, Zabuuli Ga7aalanne a ishannta Sekeemappe yedettidi kessiis.

⁴²Wonttetta gallassi Sekeema asai goshshau biidoogaa Abimeleki siyiis; ⁴³siyidi ba asaa ekkidi, heezzu citan shaakkidi, shooqan zuggidi naaganaadan oottiis. Yaatidi asai katamaappe kiyiyoogaa be7ido wode, eta woranau qosettido sohuwaappe kiyiis.

⁴⁴Abimelekinne aara de7iya citai sinttau woxxi biidi, katamaa geliyo penggiyan eqqidosa; attida naa77u citati goshshan de7iya asata olidi woridosona. ⁴⁵Gallassa muliyaa Abimeleki katamaa asaara olettiis; olettidi katamaa oiqqidoogaappe guyyiyan, kataman de7iya asaa ubbaa woriis. Yaatidi katamaa qoliis; qolidi ubbaa biittaa bolli maxiniyaa zeriis.

⁴⁶Sekeema Adussa Gimbbiyaa gidдон de7iya asai ubbai heгаа siyido wode, Ba7aali-Bariita Eeqa Keettan de7iya qato

giddo geliis. ⁴⁷Eti he sohuwan shiiqidoogaa Abimeleki siyiis. ⁴⁸Siyidi inne aara de7iya asai ubbai Xalmmoona giyo deriyaa pude kiyidosona. Kiyin Abimeleki kaltaa ekkidi, mittaa tashiyaa qanxxidi, ba hashiyan tookkiis; tookkidi banaara de7iya asata, “Taani oottishin be7idoogaa, intteka eesuwan ha77i oottite” yaagiis. ⁴⁹Yaagin asai ubbaikka mittaa tashiyaa qanxxi ekkidi, Abimeleka kaalliis; he tasheta qatuwaa yuushuwan zemppissi wottidi, asai a gidдон de7ishin tamaa oittidosona; yaatin, qatuwaa gidдон de7iya asai ubbai haiqqi wuriis. Haiqqida attuma asanne macca asaa qoodai issi sha7aa gidana.

⁵⁰Hegaappe guyyiyan, Abimeleki Tebexa giyo katamaa biidi, katamaa dooddidi oiqqiis. ⁵¹He katamaa gidдон issi mino adussa gimbee de7ees. Katamaa asai ubbai, maccai attumai, kaalettiyaageetuurakka attennan he adussa gimbbiyaakko yaa woxxidi, a giddo gelidosona; penggiyaa gorddidi, gimbbiyaa bolli dembbayidi keexxidosaa pude kiyidosona. ⁵²Abimeleki olettiiddi adussa gimbbiyaa gakkidi, taman xuugganau penggiyaakko shiiqiis. ⁵³SHin issi maccaasiyaa Abimeleka huuphiyan woxaa maidiyaa gondorssa olada, a guuggiyaa homppu oottaasu. ⁵⁴Ba ola miishshaa tookkiya wodallaa eesuwan xegidi, “Tana asi, ‘Ebela maccaasi woriis’ geennaadan, ne bisuwaa shoohuwaappe shoddada, tana wora” yaagiis. Yaagin wodallai caddin i haiqqiis.

⁵⁵Israa7eela asai ubbai Abimeleki haiqqidoogaa be7idi, ba soo ba soo biis.

⁵⁶Abimeleki ba ishannta laappun tammata woridi, ba aawaa bolli oottido gomiyaa Xoossai a bolli zaariis.

⁵⁷Hegaadankka, Xoossai Sekeema asaa iitatetta ubbaa eta bolli zaariis. Hegaadan hanidi, Geedoona na7ai Yo7aataami qanggido qanggettai eta gakkiiis.

Tolaa7a

10 ¹Abimeleki haiqqidoogaappe guyyiyan, Doodo na7aa Puuha na7ai Tolaa7i Israa7eela ashshanau denddiis. I Yisaakoora zare gididi, Efireema gezziyan SHamiira giyoosan de7iis. ²Tolaa7i Israa7eela asaa laatamanne heezzu laittau pirddiya daanna

gidiis. Tolaa7i haiqqidi, SHamiiran moogettiis.

Yaa7iira

³Tolaa7appe kaallidi, Gala7aadiyaa Yaa7iiri denddiis; denddidi Israa7eela asaa laatamanne naa77u laittau pirddiya daanna gidiis. ⁴Assi hasttamu hareta toggiya hasttamu attuma naati de7oosona; etassi Gala7aade biittan hasttamu katamati de7oosona. He katamati hachchi gakkanaassi Yaa7iira katamata geetettidi xeesettoosona. ⁵Yaa7iiri haiqqidi, Qaamoonan moogettiis.

Yofttaaha

⁶Israa7eela asai GODAA sinttan qassikka iitabaa oottiis; eti Ba7aalanne Asttaarooto geetettiya eeqatussinne Sooriyaa xoossatussi, Sidoona xoossatussi, Moo7aaba xoossatussi, Amoonatu xoossatussinne Pilisxxeema xoossatussi goinnidosona. Eti GODAA aggi bayidosona; ayyo goinniyoo gaakka aggiigidosona. ⁷Yaatin, GODAI Israa7eela asaa bolli hanqqettidi, eta Pilisxxeema asatussinne Amoonaa asatussi aattidi immiis. ⁸Immin he laitti Israa7eela asaa eti naaqqidosonanne huqqunnidosona. Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta arshsho baggan, Amooleti kase de7ido Gala7aade biittan de7ida Israa7eela asaa ubbaa eti tammanne hospun laittaa huqqunnidosona. ⁹Amoonaa asati qassikka Yihudaa, Biniyaamanne Efireema zareta olanau Yorddaanoosa SHaafaa pinnidosona; yaatin, Israa7eela asai keehippe un77ettiis.

¹⁰Hegaappe guyyiyan Israa7eela asati, “Nuuni nena nu Xoossaa aggidi, Ba7aala eeqatussi goinnidi, nena naaqqida” yaagidi GODAASSI waassidosona.

¹¹Waassin GODAI etau, “Gibxxeti, Amooleti, Pilisxxeemati, ¹²Sidoonati, Amaaleeqatinne Maa7oonati inttena huqqunnin, taassi waassideta; waassin taani inttena eta kushiyaappe ashshabeikkinaa? ¹³SHin intte tana aggidi, hara xoossatussi goinnideta. Hega gishshau, taani inttena mulekka ashshikke. ¹⁴Biidi intte doorido xoossatussi waassite. Intte metuwaa wode eti inttena ashshona” yaagidi zaariis.

¹⁵SHin Israa7eela asai zaarettidi GODAA, “Nuuni nagaraa oottida. Neeyyo

lo77o milatiyaabaa nu bolli ootta; shin hayyanaa, hachchi nuna ashsha” yaagiis. ¹⁶Yaagidi allaga xoossata bannta giddoppe diggidi, GODAAYYO goinnidosona. Israa7eela asai tuggatidoogau GODAIKKA mishettiis.

¹⁷Hegaappe guyyiyan, Amoonatu olanchchati olau giigidi, Gala7aaden galchchidosona; Israa7eela asaikka issippe shiiqidi, Gala7aaden Mixiphpha giyoosan galchchiis. ¹⁸Gala7aade biittaa asainne halaqati bannta gidдон, “Amoonatu olanchchatuura koirottidi olaa gaittanai oonee? He urai Gala7aade biittan de7iya asau ubbau halaqa gidana” yaagidosona.

11 ¹Gala7aadiyaa Yofttaahee mino olanchcha. A aawai Gala7aada; shin a aayiyaa shaaramuxiya maccaasa. ²Gala7aadee ekkido machchiyaakka assi attuma naata yelaasu. Eti dicci gakkido wode, bannta ishaa Yofttaaha, “Neni hara maccaasee na7aa gidido gishshau, nu aawaa aquwaappe aibanne laattakka” yaagidi sooppe yedettidosona. ³Yaatin, Yofttaahee ba ishantuppe baqatidi, Xoba giyo biittan de7iis. Yan i de7ishin, amarida shufuro asati akko shiiqidi, a kaallidosona.

⁴Amarida wodiyaappe guyyiyan, Amoonati Israa7eelatuura olettidosona.

⁵Amoonati Israa7eela asaara olettido wode, Gala7aade biittaa cimati Xoba biittaappe Yofttaaha zaari ehanau biidosona. ⁶Biidi eti a, “Haaya, Amoonata nuuni olana mala, yaada nuuyyo gadaawa gida” yaagidosona.

⁷Yaagin Yofttaahee Gala7aade cimata, “Tana ixidi, ta aawaa keettaappe yedettidai inttena gidekketii? Ha77i metuwan gelidi, taakko aibissi yiidetii?” yaagiis.

⁸Yaagin Gala7aade cimati a, “Gidikkonne, ha77i nuuni neekko simmida; aissi giikko, neeni nunaara olaa baada, Amoonata nuussi olana malanne Gala7aade asaa ubbaayyo neeni halaqaa gidana mala, nuuni koyoos” yaagidosona.

⁹Yaagin Yofttaahee, “Amoonatuura olettanau intte tana guyye soo zaarin, GODAI eta ta kushiyan aattidi immikko, taani tumu intte halaqa gidanee?” yaagiis.

¹⁰Gala7aade cimati Yofttaaha, “GODAI nu gidдон markka! Neni giyoobaa tumu nuuni oottana” yaagidi zaaridosona.

¹¹Yaatin, Yofftaahee Gala7aade cimatuura biis; bin a bantta halaqanne gadaawa oottidosona. Yofftaahee Mixiphphan GODAA sinttan ha yohuwaa ubbaa maayyiis.

¹²Hegaappe guyyiyan, Yofftaahee Amoonatu kawuwaakko asaa kiittidi, “Neeni nu biittaa bollan woraajjidoogee aibi gaasuwaanee?” yaagidi oishissiiis.

¹³Yofftaahee kiittido asatuyyo Amoonatu biittaa kawoi zaaridi, “Israa7eela asai Gibxxe biittaaappe kiyido wode, Arnnoona SHaafaappe doommidi, Yaabooqa SHaafaa gakkanaashin, qassi Yorddaanoosa SHaafaa gakkanaashin de7iya ta biittaa ekkiiis. Ha77i ta biittaa saruwan zaarite” yaagiis.

¹⁴Yofftaahee naa77anttuwaakka Amoonatu kawuwaakko asaa kiittiis. ¹⁵Kiittiiddi hagaadan yaagiis; “Israa7eela asai Moo7aaba biittaa woikko Amoonata biittaa ekkibeenna. ¹⁶Israa7eela asai Gibxxe biittaaappe kiyido wode, bazzuwaa kanttidi biidi, Zo7o Abbaa gakkiiis; hegaappe qassi Qaadeesa giyoosaa yiis. ¹⁷Yiidi Israa7eela asai Eedooma biittaa kawuwaakko asaa kiittidi, ‘Ne biittaaara nuna aattarkkii’ yaagiis; shin Eedooma kawoi aattennan ixxiis. Hegaadankka, Moo7aaba kawuwaakko kiittin, ikka aattennan ixxiis. Yaatin, Israa7eela asai Qaadeesan gam77iis.

¹⁸“Hegaappe guyyiyan bazzuwaara kanttidi, eti Eedoomanne Moo7aaba biittata yuuyidi, Moo7aaba biittaaappe arshsho baggaara yiidosona; yiidi Arnnoona SHaafaappe hefintta baggaara de7iya sohuwan dunkkaanidosona; shin Arnnoona SHaafai Moo7aaba zawa gidido gishshau, Moo7aaba baggi pinnibookkona.

¹⁹“Hegaappe guyyiyan, Israa7eela asai Haseboona giyo kataman de7iya Amooretu Kawuwaa Sihoonakko asaa kiittiis; kiittidi eti, ‘Hayyanaa, ne biittaaara nuna nu biitti aattarkkii’ yaagidosona. ²⁰SHin Sihooni Israa7eela asaa aattanau ammanibeenna. I ba asaa ubbaa shiishshidi, Yahaaxa giyoosan dunkkaanidi, Israa7eela asaara olettiis. ²¹Olettin GODAI Israa7eela Xoossai Sihoonanne a asaa ubbaa Israa7eela asaa kushiyan aattidi immin, eta xoonidosona; xoonidi yan de7ida Amooretu biitta ubbaa laattidosona.

²²Arnnoona SHaafaappe biidi, Yaabooqa SHaafaa gakkanaashiinne bazzuwaappe biidi, Yorddaanoosa SHaafaa gakkanaashin de7iya Amooretu biittaa ubbaa omooddidi ekkidosona.

²³“Hegaadan oottidi, GODAI Israa7eela Xoossai ba asaa Israa7eela sinttaappe Amooreta yedettidi xaissiiis. Yaatin, neeni neeyyo ekkanaa waana qoppadii? ²⁴Neeni ne xoossai Kamooshi neeyyo immiyoobaa ekkikkii? Hegaadankka, nuuni GODAI nu Xoossai nuuyyo immidobaa ubbaa laattidi de7ana.

²⁵“Bau neeni Xippoora na7aa Moo7aaba Kawuwaa Baalaaqappe minnai? I Israa7eela asaara ooyettidee woikko olettidee?

²⁶“Israa7eela asai Haseboona, Aaro7eranne eta yuushuwan de7iya katamata ubbaa, hegaadankka, qassi Arnnoona SHaafaa lanqqiyan de7iya katamata ubbaa laattidi, heezzu xeetu laittaa de7iis. Yaatin, he wode aibissi wotti ekkibeekketii? ²⁷Taani ta baggaara inttena aibanne naaqqabeikke; shin tana ola olada naaqqiyai nena. Pirddiya GODAI hachchi Israa7eela asaappenne Amoonata asaappe gidduwan pirddo” yaagiis.

²⁸SHin Yofftaahee kiittido kiitaa Amoonatu kawoi siyennan ixxiis.

²⁹He wode GODAA Ayyaanai Yofftaahe bolli wodhdhin, Gala7aadenne Minaase biittata kantti biiddi, Gala7aade biittan de7iya Mixiphpha simmiis; hegaappe olanchchata kaalettidi, Amoonatu biitti biis. ³⁰Biiddi GODAASSI shiiquwaa shiiqettiiddi, “Neeni Amoonata ta kushiyan aattada immikko, ³¹olan xoonada taani soo simmiyo wode, tana mokkanau ta sooppe kiyiyaabi aibanne gidin neessa; taani a neessi xuuggiyo yarshsho oottada shiishshana” yaagiis.

³²Hegaappe guyyiyan, Yofftaahee Amoonata olanau zawaa pinnidi biis; bin GODAI eta a kushiyan aattidi immiis.

³³Aaro7erappe doommidi, biidi Miiniitanne Aabeeli-Karaamiima mati gakkanaashin, laatamu katamata olidi bashshiiis; daro asaa wori wurssiis. Hegaappe guyyiyan, Amoonati Israa7eelatussi haarettidosona.

Yofftaahe Na7iyo

³⁴Yofftaahee Mixiphphan de7iya ba soo simmido wode, koirottad akka a na7iyaa

karaabiyaa oiqqada yexxaiddanne duraidda a mokkanau kiyaasu. Ayyo ippe hara na7i baawa. ³⁵I o be7ido wode, azzanuwan ba maayuwaa pooshshidi, “Hai poora ta na7ee! Tana kaushsharggadasa; tana gakkiiya metuwaayyo neeni gaaso gidadasa. Aissi giikko, taani GODAASSI shiiqetta uttaas; hegaa shiiquwaa gattennan agganau danddayikke!” yaagiis.

³⁶Yaagin na7iyaa, “Ta aawau, neeni GODAASSI shiiqettidabaa gidikko, GODAI ne morkketu, Amoonatu bolli ne haluwaa kessido gishshau, neeni shiiqettidobaa ta bolli pola” yaagaasu. ³⁷Qassikka a ba aawaa, “Taayyo issibaa oottarkkii. Taani muleera azina gelennan attiyo gishshau, ta laggetuura baada deretu bolli ta geela7otettaassi yeekkana mala, naa77u aginaw tana yeddarkkii” yaagada oichchaasu.

³⁸Oichchin i, “Ba” yaagidi, naa77u aginaw yeddiis; yeddin a ba laggetuura deriyaa huuphiyaa kiyada ba geela7otettaassi etaara yeekkaasu.

³⁹⁻⁴⁰Naa77u aginaappe guyyiyan, ba aawaakko simmada yaasu; yin GODAASSI ba shiiqettido shiiquwaa gattiis. A mulekka attumaasan gattennan attaaasu.

He wodeppe doommidi, Israa7eelatu macca naati laittan laittan oiddu gallassaa bantta sooppe haakki biidi, Gala7aadiyaa Yofttaahe na7eessi yeekkiyoogeenne azzaniyoogee meeze gidiiis.

Yofttaahanne Efireema Asaa

12 ¹Efireema asai olaa baanaw xeegettidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinnidi, Xafoona giyo katamaa gakkido wode, Yofttaaha, “Amoonata olanaw zawa pinnada baidda, nenaara baanaadan aissi nuna xeesabeikkii? Nuunikka ne keettaa ne bolli taman xuuggana” yaagidosona.

²Yaagin Yofttaahee eta hagaadan yaagiis; “Taaninne ta asai Amoonatuura keehippe warettido wode, taani intena xeesaas; shin intte tana etappe ashshibeekketa. ³Intte tana ashshennaagaa be7ido wode, zawa pinnada ta shemppuwaassi qarettennan Amoonata olanaw baas; bin GODAI eta ta kushiyan aattidi immiis. Yaatin, intte hachchi aissi tana olanaw yiidetii?” yaagiis.

⁴Hegaappe guyyiyan, Yofttaahee Gala7aade asaa ubbaa shiishshidi, Efireema asara olettiiis; olettin Gala7aade asati xoonidosona. Aissi giikko, Efireema asai kase eta, “Intte Gala7aaden de7iya asati kase Efireema zaretuppenne Minaase zaretuppe betidi yiidaageetappe attin, harata gidekketa” yaagi wottiiis.

⁵Efireema asai baqatennaadan, Yorddaanoosa SHaafaa pinuwaa ubbaa Gala7aadeti oiqqidosa; oiqqin baqatanaw koyiya Efireema asi ooninne pinnanaw oichchiyo wode Gala7aadeti, “Neeni Efireema asee?” yaagidi oichchoosona. Oichchin, “Gidikke” giikko, “Ane, ‘SHiboleeta’ ga” yaagoosona. SHin i, “SHi” giyo pitaliyaa loitti xeganaw danddayenna gishshau, “Siboleeta” yaagees. Yaagiyo wode oiqqidi, Yorddaanoosa SHaafaa pinniyoosan woroosona. He wode yan Efireema asaappe oitamanne naa77u sha7u asai haiqqiis.

⁷Yofttaahee Israa7eela asaa bollan daannatidi, usuppun laittaa pirddiis. Hegaappe guyyiyan, Gala7aadiyaa Yofttaahee haiqqiis; haiqqidi Gala7aaden de7iya ba kataman moogettiiis.

Ibxxaana

⁸Yofttaaheppe kaallidi, Beetalihemee Ibxxaani Israa7eela asaa bolli pirddiya daanna gidiiis. ⁹Ibxxaanayyo hasttamu attuma naatinne hasttamu macca naati de7oosona; i ba macca naata ba yara gidenna attuma naatussi immiis; ba attuma naatussikka ba yara gidenna macca naata giigissidi ehiis. Ibxxaani Israa7eela bolli laappun laittaa daannatidi pirddiis.

¹⁰Hegaappe guyyiyan haiqqidi, Beetalihemee kataman moogettiiis.

Eloona

¹¹Ibxxaanappe kaallidi, Zaabilooniyaa Elooni Israa7eela asaa bolli daannatidi, tammu laittaa pirddiis. ¹²Hegaappe guyyiyan haiqqiis; haiqqidi Zaabiloona biittan de7iya Ayyaaloona kataman moogettiiis.

Abddoona

¹³Eloonappe kaallidi, Hilleela na7ai Abddooni, Pir77aatoona giyoosan de7idaagee, Israa7eela bolli pirddiya daanna gidiiis. ¹⁴Abddoonayyo laappun tammu haretta toggiya oitamu attuma naatinne hasttamu naatu naati de7oosona;

Abdooni Israa7eela asaa bolli daannatidi, hosppun laittaa pirddiis. ¹⁵Hegaappe guyyiyan, Hilleela na7ai Abddooni haiqqiis; haiqqidi Amaaleeqatu gezziyan Efireema biittan de7iya Pir77aatoonan moogettiis.

Samssooni Yelettiis

13 ¹Israa7eela asai GODAA sinttan qassikka iitabaa oottiis. Yaatin, GODAI eta oitamun laittau Pilisxxeema asaa kushiyan aattidi immiis.

²He wode Xor77a giyo kataman Maanuha giyo issi bitanee de7ees. I Daana zare; a machchiyaa maine gidido gishshau, na7a yelabeikku. ³Issi gallassi GODAA kiitanchchai he maccaaseessi qonccidi, hagaadan yaagiis; “Be7a, neeni na7a yelabeenna maine; shin neeyyo ixetai attana; attin neeni attuma na7a yelana. ⁴Hegaa gishshau, woine eessaa woikko mattoyiya ushshaa uyennaadaaninne tunabaa aibanne meennaadan naagetta. ⁵Neeyyo ixetai attin, neeni attuma na7a yelana. Na7ai yelettiyo wodeppe doommidi, Xoossaassi dummatida Naaziraawe gidiyo gishshau, a binnaanaa mulekka meedoppa. I Israa7eela Pilisxxeema asaa kushiyaappe ashshanau doommana” yaagiis.

⁶Hegaappe guyyiyan maccaasiyaa baada, ba keettaawaassi hagaadan yaagada odaasu; “Xoossaa asa issoi taakko yiis; ayyo meraikka Xoossaa kiitanchchaa meraa mala keehippe yashshiyaagaa. I awappe yiidaakkokka taani a oichchabeikke; ikka ba sunntaa taayyo yootibeenna. ⁷SHin i tana, ‘Neeyyo ixetai attin, neeni attuma na7a yelana. Na7ai yelettoosappe doommidi haiqqana gakkanaassi, Xoossaassi dummatida Naaziraawe gidiyo gishshau, woine eessaa woikko mattoyiya ushshaa uyoppa; aiba tunabaakka mooppa’ yaagiis” yaagada yootaasu.

⁸Hegaappe guyyiyan Maanuhee, “Abeet GODAU, na7ai yelettiyo wode ai oottanau koshshiyaakko erissana mala, neeni wontta kiittido Xoossaa asi nuukko simmidi yaanaadan oottarkkii” yaagidi GODAA woossiis.

⁹Woossin Xoossai Maanuhe woosaa siyiis. Maccaasiyaa gaden uttidaashin naa77antuwaa yiis; shin he wode i keettaawai Maanuhee iira de7enna.

¹⁰Maccaasiyaa eesuwan ba keettaawaakko baada, “Be7a, ini gallassi taakko yiida bitanee hachchikka hagan de7ees” yaagaasu.

¹¹Yaagin Maanuhee uttidosaappe denddidi, ba maccaasiyo kaallidi biis; bi gakkidi, bitaniyaa, “Ini ta machcheera haasayidai nenee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin bitanee, “Ee tana” yaagiis.

¹²Yaagin Maanuhee, “Neeni yootido qaalai polettiyo wode, yelettana na7aa de7uwaassinne oosuwaassi wogi aibee?” yaagidi a oichchiis.

¹³Oichchin GODAA kiitanchchai, “Ne machchiyaa taani yootido ubbabaappe naagettu. ¹⁴Woiniyaa turaappe kiyiyaabaa aibanne muuppu; woine eessaa woikko mattoyiya ushshaa uyuppu; aiba tunabaakka muuppu. Taani iyyo yootido ubbaa polu” yaagidi zaariis.

¹⁵Maanuhee qassi GODAA kiitanchchaa, “Nuuni neeyyo issi yelaga deeshshaa shukkidi giigissanaashin, hayyanaa takkarkkii” yaagiis.

¹⁶Yaagin GODAA kiitanchchai zaaridi, “Taani takkikkokka, ne qumaa miikke. SHin neeni xuuggiyo yarshshuwaa giigissana koyikko, GODAASSI yarshshanau danddayaasa” yaagiis. I GODAA kiitanchchaa gidiyoogaa Maanuhee eribeenna.

¹⁷Maanuhee qassikka GODAA kiitanchchaa, “Neeni yootido qaalai polettiyo wode, nuuni nena bonchchana mala, ne sunntai oonee?” yaagiis.

¹⁸Yaagin GODAA kiitanchchai a, “Ta sunntai maalaalissiyaagaa gidiyo gishshau, neeni ta sunntaa aibissi oichchai?” yaagidi zaariis.

¹⁹Yaagin Maanuhee he deeshshaanne a kattaa yarshshuwaa ekkidi, shuchchaa bolli GODAASSI yarshshiis. Maanuheenne a maccaasiyaa xeellishin, GODAI maalaalissiyaabaa oottiis. ²⁰Yarshshuwaa yarshshiyooosappe tamaa lacoi pude pololattishin, GODAA kiitanchchai tamaa lacuwaa giddoora saluwaa kiyiis. Maanuheenne a maccaasiyaa hegaa be7idi, som77uwaa sa7aa gattidi gufannidosona.

²¹GODAA kiitanchchai Maanuhessinne a maccaaseessi naa77antuwaa beettennan aggin, i GODAA kiitanchchaa gididoogaa Maanuhee he wode akeekiis. ²²Maanuhee ba machchiyo, “Nuuni Xoossaa be7ido

gishshau, nuuni haiqqanaagee geeshsha” yaagiis.

²³SHin a zaarada, “GODAI nuna woranau koyidobaa gidiaakko, xuuggiyo yarshshuwaanne kattaa yarshshuwaa nu kushiyaappe ekkenna, woikko he ubbabaa nuna bessenna, woikko haggaa nuussi odenna” yaagaasu.

²⁴Maccaasiyaa attuma na7aa yelaasu; yelada Samssoona gaada sunttaasu. Na7aikka dicciis; GODAIKKA a anjiis.

²⁵Na7ai Xor77appenne Eshttaa7oolappe gidduwan de7iya Daana moottan de7ishin, GODAA Ayyaanai a denttettiyoogaa doommiis.

Samssooni Machcho Ekkiiis

14 ¹Issi gallassi Samssooni Timina giyoosaa wodhdhiis; wodhdhidi yan issi Pilisxxeema geela7iyo be7iis. ²Soo simmidi ba aawaanne ba aayyiyo, “Taani Timinan issi Pilisxxeema geela7iyo be7aas; ha77i o taayyo oichchidi immite” yaagiis.

³SHin a aawainne aayyiya a, “Machcho oichchanau ha qaxxarettibeenna Pilisxxeematukko baanau nena aibissi koshshidee? Nu dabbotu gidдон woikko nu asaa ubbaa gidдон neeyyo haniya issi macca na7a demmanau danddayabeikkii?” yaagidi oichchidosona.

SHin Samssooni ba aawaa, “Taani o dosido gishshau, o giigissada taayyo imma” yaagiis. ⁴Pilisxxeemata olanau GODAI gaasuwwaa koyidi, haggaa eta bolli oottiyoogaa Samssoona aawainne aayyiyaanne eribookkona. He wode Pilisxxeemati Israa7eela asaa haaroosona.

⁵Hegaappe guyyiyan, Samssooni ba aawaaranne ba aayeera Timina wodhdhiis. Yan woiniyaa turaa giddoora i kanttidi biishin, issi wodala gaammoi gudiiddi a bolli kiyiis. ⁶Kiyin GODAA Ayyaanai Samssoona bollan wolqqappe wodhdhiis; wodhdhin deeshsha maraa duuterettiyoogaadan, ba kushiyan aibanne oikkennan gaammuwwaa duuteretti yeggiis. He ba oottidoogaa ba aawaassinne ba aayeessi odibeenna. ⁷Hegaappe guyyiyan biidi, geela7iyo haasayissiis; haasayissidi o dosiis.

⁸Guutta wodiyaappe guyyiyan, o bullachchanau yaa simmidi biis; biiddi ba worido gaammuwwaa gauxaa be7anau ogiyaappe sher77i giidi biyo wode,

gaammuwwaa gauxaa gidдон mattai eessaa eessidoogaa be7iis. ⁹Be7idi eessaappe amaridaagaa kaashi ekkidi, ogiyan miiddi biis. Ba aawaakkonne ba aayeekko gakkidi, ba oikkido eessaappe amaridaagaa immin, etikka miidosona; shin Samssooni he eessaa gaammuwwaa gauxaa gidдoppe ekkidoogaa etau odibeenna.

¹⁰A aawai maccaasee soo bin, Samssooni yan gibiraa giigissiis. Hegaa mala gibirai bullachchaawu kaseesappekka oottiyo woga. ¹¹He asai a be7ido wode, aara takkanaadan hasttamu wodalla naata dooriis. ¹²Samssooni eta, “Ane intte eriyaakkonne issi qan77ishiyaa taani inttena qan77ishais; bullachchaa baalai bonchchettiyo laappun gallassatu gidдон ha qan77ishiyaa birshshettaa taassi intte yootiyaabaa gidikko, taani inttessi hasttamu liino iirichchotanne hasttamu kumetta maayota immana. ¹³SHin intte taayyo birshshettaa yootanau danddayana xayikko, intte taayyo hasttamu liino iirichchotanne hasttamu kumetta maayota immeeta” yaagiis.

Yaagin eti, “Ero, ne qan77ishiyaa ane nuussi yoota” yaagidosona.

¹⁴I eta,

“Miyaagaappe miyoobai beettiis.

Minuwwaa gidдoppe mal77iyaabai kiyiis”

yaagiis. Heezzantto gallassi gakkanaassi eti qan77ishiyaa birshshettaa immanau danddayibookkona.

¹⁵Oiddantto gallassi eti Samssoona machchiyo, “Ane ne keettaawaa cimmada qan77ishiyaa birshshettaa i nuuyyo yootanaadan ootta. Hegee xayikko, nuuni nenanne ne aawaa keettaa taman xuuggana. Intte nuna xeesidoogee nuna manqqettanaassee?” yaagidosona.

¹⁶Yaatin, Samssoona machchiyaa yeekkaidda akko shiiqada, “Neeni tana siiqakka! Neeni tana keehippe ixxaasa! Aissi giikko, neeni ta biittaa asaa qan77ishiyaa qan77ishada, a birshshettaa taassi yootabaakka” yaagaasu.

Yaagin i zaaridi, “Be7a, haggaa taani ta aawaassikka ta aayeessikka yootabeikke. Yaatin, nessi aibissi yootoo?” yaagiis.

¹⁷Yaagin bullachchaa baalai bonchchettiyo laappun gallassatu ubban yeekkada shemppuwaa diggin, laappunnta gallassi

qan77ishiyaa birshshettaa iyyo yootiis. Yootin akka baada ba biittaa asaayyo yootaasu.

¹⁸Yaatin, laappunnta gallassi awai wullanaappe kase katamaa asati bantta zaaruwaa ekki yiidi, Samssoona,

“Eessaappe aadhdhidi mal77iyaabi, gaammoppe aadhdhidi minniyaabi aibee?”

yaagidosona.

Yaagin Samssooni eta, “Intte ta ussen goyennabaa gidiaakko, ta qan77ishiyaa birshshettaa erekketa shin” yaagiis.

¹⁹Hegaappe guyyiyan, GODAA Ayyaanai a bollan wolqqappe wodhdhin, Asqqaloona katamaa wodhdhidi, hasttamu asata woriis; woridi eta maayuwaa qaari ekkidi, qan77ishiyaa birshshida asatussi ehiidi immiis. Hanidaban ubban hanquwaa suulliiddi, ba aawaa soo simmidi biis. ²⁰Bin Samssoona machchiyaa a laggiyaassi, a waanna miiziyaassi imettaasu.

15 ¹Guutaa takkishin, gisttiyaa cakkio wode, Samssooni ba machchiyo be7anau issi anqqara deeshshaa ekkidi biis; biidi i aawaa, “Taani ta machchiyaa de7iyo kifiliyaa gelanau koyais” yaagiis.

SHin i gelennaadan, i aawai diggiis. ²¹I aawai Samssoona, “Neeni o ubba ixxidabaa milatin, ne miiziyaayyo immaas. SHin i kaalo michchiyaa ippekka aadhdha lo77o; i gishshaa o ekka” yaagiis.

³Yaagin Samssooni etau, “Ha77i simmi Pilisxeema biittaa asaa bolli taani iitabaa oottikko, mooranchcha gidikke” yaagiis.

⁴Yaagidi biidi, heezzu xeetu worakanata oiqqiis; oiqqidi naa77aa naa77aa goinaa issippe gattidi, goinatuppe gidduwan yiicettida xomppiyaa wottidi qachchiis.

⁵Hegaappe guyyiyan, yiicettida xomppiyan tamaa oittidi, biron cakettibeenna Pilisxeema asaa kattaa giddo worakanata yeddiis; yeddidi cakettida kattaa, equwan de7iya kattaa, woiniyaa turatanne wogaraa xuuggiis.

⁶Pilisxeemati, “Hagaa oottidai oonee?” yaagidi oichchidosona.

Oichchin asai, “Samssooni oottiis; aissi giikko, Timina asa gidiaa a bolloi, a machchiyo a miiziyaayyo immido gishshaassa” yaagiis. Yaagin Pilisxeemati biidi, onne i aawaa taman xuuggidosona.

⁷Xuuggin Samssooni etau, “Intte heгаа oottido gishshau, haluwaa kessennan aggikke” yaagiis. ⁸Yaagidi eta wolqqaama shochchaa shocidi, darota woriis. Hegaappe guyyiyan biidi, Exaama giyo sohuwan de7iya zaallaa kooppuwaa gidдон gam77iis.

Samssooni Pilisxeemata Xooniis

⁹Hegaappe guyyiyan, Pilisxeema asai yiidi, Yihudan dunkkaaniis; dunkkaanidi Leeha giyo katamaa oliis. ¹⁰Yihudaa asai eta, “Aibissi nuna olanau yiidetii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, “Nuuni Samssoona oikki qachchanaunne i nu bolli oottidoogaadan a bolli oottanau yiida” yaagidi zaaridosona. ¹¹Yaatin, Yihudaappe heezzu sha7u asati Exaama giyo sohuwan de7iya zaallaa kooppuwaa biidi Samssoona, “Nuna haariyaageeti Pilisxeema asata gidiyogaa erikkiyye? Yaatin, nu bolli haggaa aiba palabaa oottai?” yaagidosona.

Yaagin i zaaridi, “Eti ta bolli oottidoogaadan, taanikka eta bolli oottaas” yaagiis.

¹²Etikka zaarettidi, “Nuuni haggaa yiidoogee nena qachchidi, Pilisxeematussi aattidi immanaassa” yaagidosona.

Yaagin Samssooni eta, “Intte intte huuphen tana worennaadan caaqqite” yaagiis.

¹³Yaagin eti, “Eeno, nuuni nena qachchidi, etau aattidi immanaappe attin, worokko” yaagidi au zaaridosona. Hegaappe guyyiyan, naa77u ooratta wodoruwan qachchidi, zaallaa kooppuwaappe kessidi efiidosona.

¹⁴Samssooni Leeha biido wode, Pilisxeema asati wocamiiddi, aara gaittanau yiidosona. Yin GODAA Ayyaanai a bolli wolqqappe wodhdhiis; wodhdhin a kushiyaa qachchi wottido wodoruwa, shaloi tamaa be7idi duuxxiyoogaadan, duuteretti yeggiis. ¹⁵Yaatidi mata wode haiqqida issi hariyaa gappataa demmi ekkidi, an sha7u asaa woriis. ¹⁶Woridi Samssooni hagaadan yaagiis;

“Hariyaa gappatan taani ahaa bollan ahaa dooraas.

Hariyaa gappatan sha7u asaa woraas” yaagiis. ¹⁷Haasayiyoogaa wurssidoogaappe guyyiyan, ba oikkido gappataa kushiyaappe oliis; olidi he sohuwaa

Raamaati-Leeha” yaagidi sunttiis.

¹⁸Hegaappe guyyiyan, Samssooni keehippe saamettidi, GODAASSI waassiiddi, “Neeni hagua mala gita xoonuwaa taassi ne ashkkaraassi immadasa. Yaatin, taani ha77i saamuwan haiqqoo? Qassi ha qaxxarettibeennaageetu kushiyan kunddoo?” yaagidi waassiis.

¹⁹Yaagin Xoossai Leehan de7iya biittaa phalqqin, appe haattai kiyiis. Samssooni he haattaappe uyidi alido gishshau, ayyo shemppoi simmiis. Yaatin, he sohuwaa Aini-Haqqoore” yaagidi sunttiis. Hegee hachchi gakkanaassi Leehan de7ees.

²⁰Pilisxeema asai biittaa haarido wode, Samssooni Israa7eelan laatamu laittau pirddiya daanna gidiiis.

Samssooni Gaazan Oottidobaa

16 ¹Issi gallassi Samssooni Gaaza giyo Pilisxeematu katamaa biis; biidi yan issi shaaramuxa maccaasiyo be7idi, iira aqanau i keettaa geliis. ²Gaaza kataman de7iya asai Samssooni eta katamaa yiidoogaa siyidi, katamaa yuuyi aadhhdidi, qammaa muliyaa katamaa penggiyaa naagiiddi aqiis; “Sa7ai wontanaashin naagidi, nuuni a worana” yaagidi qammaa muliyaa co77u giidosona. ³SHin Samssooni yan zin77idoi bilahе gakkanaashin xalaala. Bilahе denddidi, katamaa dirssaa penggiyaa oikkidi, sanqqaа, qoriyaa, qosilettaanne gorddiyo hiraqota shoddiis. He ubbaakka hashiyan tookkidi, Kebroonappe sintta baggaara de7iya keraa huuphiyaa kessiis.

Samssoonanne Daliilo

⁴Hegaappe guyyiyan, Samssooni Soreeqa giyo zanggaaran de7iya issi Daliilo giyo maccaasiyo siiqiis. ⁵Yaatin, Pilisxeematu halaqati ikko yiidi, “Neeni a cimmada, he wolqqaа ubbaа aibippe i demmidaakkonne qassi nuuni a waati xoonidi qachchanau danddayiyaakko oichcha. Issoi issoi nuuni neeyyo issi sha7anne issi xeetu xaqara biraa immana” yaagidosona.

⁶Yaagin Daliila Samssoona, “Hagua keena wolqqaа neeni auppe demmidaakko, hayyanaа tau odarkkii! Issi asi nena

qachchidi, waatidi ne wolqqaа daafurssanau danddayii?” yaagaasu.

⁷Samssooni, “Tana laappun irxxa dafotun asi qachchikko, daafurada, hara asadan hanana” yaagidi zaariis.

⁸Hegaappe guyyiyan, Pilisxeematu halaqati Daliiliyyo laappun irxxa dafota ehiidosona; ehin a Samssoona qachchaasu. ⁹Ba qol77on asaa qotta wottada, “Samssoonaa, Pilisxeemati yiichchidosona” gaada xeesaasu. SHin shaloi tamai oiqqin duuxerettiyoogaadan, dafota duuteretti yeggiis. Yaatin, i waani wolqqaamiyaakko xurai erettibeenna.

¹⁰Yaatin, Daliila Samssoona, “Hekko neeni tanan kaa7aasa; neeni taayyo wordduwaa odadasa. Ha77ikka neeni qashettanaagee aibiinakko, hayyanaа taayyo yootarkkii!” yaagaasu.

¹¹Yaagin i o, “Asi go7ettibeenna ooratta wodoruwan tana qachchikko, daafurada, hara asadan hanana” yaagiis.

¹²Yaagin Daliila ooratta wodoruwaa ekkada, Samssoona qachchaasu. Qassikka ba qol77on asaa qotta wottada, “Samssoona, Pilisxeemati yiichchidosona” yaagaasu. SHin i wodoruwaa qesiyaappe shalodan duuteretti yeggiis.

¹³Yaatin, Daliila Samssoona, “Ha77i gakkanaassi neeni tanan kaa7adasa; neeni taayyo wordduwaa odadasa. Ha77ikka neeni qashettanaagee aibiinakko hayyanaа taayyo yootarkkii!” yaagaasu.

Yaagin i o, “Ta huuphiyaa laappun datta binnaanaа qacinaara gattada, harppan quxarada, muhuuhaа xongga xonggada daddikko, taani daafurada, hara asadan hanana” yaagiis.

¹⁴Hegaappe guyyiyan, Samssooni xiskkishin, Daliila a huuphiyaa laappun datta binnaanaaranne qacinaara gatta quxarada daddaasu. Hegaappe guyyiyan, “Samssoonaa, Pilisxeemati yiichchidosona” yaagaasu. Yaagin i xiskuwaappe beegottidi, ba binnaanaа dadettida maayuwaappenne harppaappe shoddi ekkiis.

¹⁵Yaatin a, “Ne wozanai tanaara de7ennan, ‘Taani nena siiqais’ waatada gai? Tanan hagaara heezzutoo kaa7adasa.

³ 15:17 Raamaati-Leeha: Ha suntaa birshshettai “Gappataа Keraа” giyoogaa. ⁴ 15:19 Aini-Haqqoore: Ha suntaa birshshettai “Waassiyaaгaa Pultuwaa” giyoogaa.

Neeni ha wolqqa aibippe demmidaakko, taayyo yootabaakka” yaagaasu. ¹⁶Hachchi hachchi zaara zaara oichchada waissin, haniyoobaa xayiiis.

¹⁷Yaatin, “Ta aayee uluwaappe doommin, taani Xoossaassi dummatida Naaziraawe asa gidido gishshau, ta huuphiyaa binnaanai meedetti erenna. Ta binnaanai meedettikko, ta wolqqai taappe xayin, taani daafurada, hara asadan hanana” yaagidi, ba wozanan de7iyaabaa ubbaa iyyo yootiis.

¹⁸Ba wozanan de7iyaabaa ubbaa i yootidoogaa Daliila be7ido wode, “Ba wozanan de7iyaabaa ubbaa taayyo odido gishshau, ane issitoo simmidi yiite” yaagada Pilisxxeematu halaqatuyyo kiitaa yeddaasu. Yeddin eti biraa ekkidi, ikko yiidosona. ¹⁹Daliila Samssoona ba kiyuwan xiskkissaasu; xiskkissada issi asa xeejin yiidi, a huuphiyaa laappun datta binnaanaa meediis; meedin a wolqqai appe xayiiis. Hegaappe guyyiyan, a waissiyooogaa doommaasu; ²⁰“Samssoona, Pilisxxeemati yiichchidosona!” yaagaasu.

Yaagin xiskuwaappe beegottidi, kaseegaadan duuterettada baana yaagidi qoppiis; shin GODAI appe shaakettiichchidoogaa i eribeenna.

²¹Pilisxxeemati a oiqqidoogaappe guyyiyan, a naa77u aifeta wooci kessidi, Gaaza katamaa efiidosona. Efiidi nahaasiyaa sanssalatan qachchidosona; qachchidi qasho keettan de7iya woxan kattaa gaaccanaadan oottidosona. ²²Eti a huuphiyaa binnaanaa meedidoogaappe guyyiyan, binnaanai simmidi mokettaa doommiis.

Samssoona Haiquwaa

²³Pilisxxeematu halaqati, “Nu xoossai nu morkkiyaa Samssoona nu kushiyan aattidi immiis” yaagidi bantta xoossaa Daagoonassi gita yarshshuwaa yarshshanaunne ufaittanau issippe shiiqidosa.

²⁴Asai ubbai a be7ido wode, “Nu biittaa bashshida, nu asaappe daruwaa worida nu morkkiyaa nu xoossai nu kushiyan aattidi immiis” yaagidi bantta xoossaa galatiis. ²⁵Eti keehippe ufaittido gishshau, “Kaa7idi nuna ufaissana mala, Samssoona xeesite” yaagidosona. Yaagin Samssoona qasho keettaappe xeesidi ehin, i eta sinttan kaa7iis; kaa7idoogaappe

guyyiyan, tuussatuppe gidduwan essidosona.

²⁶Samssooni a kushiya oiqqidi kaalettiya na7aa, “Taani etan zempada eqqana mala, keettaa tookkida tuussata tana boshissa” yaagiis. ²⁷Keettaa gidдон attumaasatinne maccaasati kumi uttidosona; qassi hegan Pilisxxeematu halaqati ubbatikka de7oosona. Samssooni kaa7ishin, keettaa bollan dembbayidi keexxido sohuwan uttidi, heezzu sha7u gidiya attumaasatinne maccaasati be7oosona.

²⁸He wode Samssooni GODAA woossiiddi, “Abeet Ubbaa Haariya GODAU, hai tana hassayarkkii! Abeet Xoossau, Pilisxxeemati ta naa77u aifeta kessidoogaa, haluwaa taani kessanaadan, hai tana issiton minttarkkii!” yaagiis. ²⁹Yaagidi Samssooni keettaa tookkida giddo tuussata naa77aakka oiqqiis. Ushachcha kushiyan issuwaa, haddirssa kushiyan issuwaa oiqqidoogaappe guyyiyan, ³⁰“Ane taani Pilisxxeematuura issippe haiqqais!” yaagidi waassiis. Waassidi bau de7iya wolqqa ubban sugin, keettaa halaqatu bollinne gidдон de7iya asaa ubbaa bolli kunddiis. Samssooni haiqqiiddi worido asai, i paxa de7iiddi worido asaappe dariis.

³¹Yaatin, a ishatinne a dabboti ubbai yiidi, a ahaa efiidosona; efiidi Xor77a katamaappenne Eshttaa7oola katamaappe gidduwan, a aawaa Maanuhe duufuwan moogidosona. Samssooni Israa7eelan laatamu laittaa daannatidi pirddiis.

Miika Eeqa Misileta

17 ¹Efireema gezziyan Miika giyo issi bitanee de7ees. ²Issi gallassi Miiki ba aayyiyo, “Neepe issi asi issi sha7anne issi xeetu xaqara biraa wuuqqido wode, neeni he wuuqqida bitaniyaa qanggishin taani siyaas. Be7a, he miishshai ta achchan de7ees; taani ekkaas” yaagiis.

Yaagin a aayyiya, “Ta na7au, nena GODAI anjjo” yaagaasu. ³Yaagin na7ai issi sha7anne issi xeetu xaqara biraa ba aayeessi zaariis; zaarin a aayyiya, “Qanggettai ta na7aa gakkennaadan, taani ha miishshaa ta GODAAYO dummayana. Yaatobare biraa seerissidi, mittaappe masettidi giigida eeqaa misiliyaa an sheeshshanau go7ettana. Hegaa gishshau, biraa taani neessi zaarana” yaagaasu.

⁴Na7ai ba aayeesi miishshaa zaarin, a aayiyaa he xaqara biraappe naa77u xeetaa ekkada, mittaa massidi biran sheeshshi sheeshshidi eeqa misiliyaa medhdhiya issi hiillaassi immaasu; immin i oottido misilee Miika son de7iis.

⁵He Miikassi eeqau goinniyo keettai de7ees. I eefuudiyaanne so giddo eeqaa misileta giigissidi, he keettan ba naatuppe issuwaa qeese oottidi sunttiis. ⁶He wode Israa7eela biittan kawoi baawa; asi ubbi bau likke milatidabaa coo oottiis.

⁷He wode Yihudaa biittan Beetaliheeme kataman issi wodallai de7ees; i Leewa zare. ⁸Ha bitanee baayyo de7iyo soho koyanau Beetaliheeme katamaappe denddidi biis; biidi Efireema gezziyan de7iya Miika soo gakkiiis. ⁹Gakkin Miiki, "Auppe yaadii?" yaagiis.

Yaagin bitanee, "Taani Yihudaa biittan Beetaliheeme katamaappe yaas; taani Leewa zarea. Ha77i taayyo de7iyo soho koyaidda de7ais" yaagidi au zaariis.

¹⁰Yaagin Miiki a, "Tanaara de7a; taayyo aawanne qeese gida. Taani neeyyo laittan laittan tammu xaqara biraa, kumetta maayuwaanne miyoobaa immana" yaagiis. ¹¹Yaagin Leewa wodallai Miikaara issippe de7anau maayettiis; maayettidi Miikayyo yelido na7adan haniis. ¹²Miiki a ba qeese oottidi suntin, a son de7iis. ¹³Miiki, "Issi Leewee taayyo qeese gidido gishshau, GODAI taayyo ubbabaa loittanaagaa erais" yaagiis.

Miikanne Daana Zareta

18 ¹He wode Israa7eela biittan kawoi baawa. He wode gakkanaassi Daana zaretussi Israa7eela zaretu giddon laattido biitti baawa. Hegaa gishshau, eti banttau de7iyo biittaa koyiiddi de7oosona. ²Hegaa gishshau, Daana zareti bantta zaretuppe ichchashu mino asata dooridi, biittaa wochchidinne akeekidi simmanaadan, Xor77anne Eshtaa7oola geetettiya katamatuppe eta kiittidosona.

Kiittin eti Efireema gezziyaa gakkidi, Miika son aqidosona. ³Eti Miika son de7ido wode, Leewa zare gidida yelagaa a haasayan eridosona. Eti akko shiiqidi, "Nena haggaa ehiidai oonee? Haggaa aissi yaadii?" yaagidi oichchidosona.

⁴Oichchin i, "Miiki tau haggaa haggaa oottiis; i taayyo damoozaa qanxxin, taani

ayyo qeese gidada oottais" yaagidi etau zaariis.

⁵Zaarin, "Nuuni biyo ogee nuuyyo giiganaa agganaa hayyanaa ane nuuyyo Xoossaa oichcharkkii" yaagidosona.

⁶Yaagin qeese etau, "Saro gakkite; intte biyo ogiyan GODAI inttenaara gidana" yaagidi zaariis.

⁷Hegaappe guyyiyan, ichchashu asati yaappe denddidi, Laayisha giyo katamaa biidosona; biidi yan de7iya asai Sidoona biittaa asaadan saruwan de7iyoogaa be7idosona; asati oonanne sirenna woppa asa; eti aibinne paccennan, ubbabai kumido asa. Ai asaaranne gaittendan Sidoona biittaa asaappe haakkidi, bantarkka dumma de7oosona.

⁸Ichchashu asati Xor77anne Eshtaa7oola katamatun de7iya bantta ishanttukko simmidosona; simmin eta ishantti, "Ai oduwaa ekkidi yiideti?" yaagidosona.

⁹Yaagin eti zaaridi, "Biittai keehippe aradda gidiyoogaa nuuni be7ida. Hegaa gishshau denddidi, Laayisha kataman de7iya asaa oloos! Hagan ooso xayidi coo uttoppote; eesuwan biidi oiqqite. ¹⁰Intte yaa biidi, oonanne sirenna saro uttida asaakko gakkana. Biittai aaho; asaassi koshshiya ubbabai he biittan de7ees. Xoossai he biittaa intteyyo immiis" yaagidosona.

¹¹Yaatin, Daana zaretuppe usuppun xeetu asati ola miishshaa oiqqidi, Xor77anne Eshtaa7oola katamatuppe denddidi biidosona. ¹²Biidi Yihudaa biittan de7iya Qiriyaati-Yi7aariima giyo katamaappe arggo baggaara uttidosa. Hegaa gishshau, he sohoi hachchi gakkanaassi Daana Moottaa geetettidi sunttettiis. ¹³Hegaappe denddidi, Efireema gezziyan de7iya Miika soo yiidosona.

¹⁴Laayisha biittaa wochchanau biida ichchashu asati bantta ishantta, "Ha sohuwan, ha keettatuppe issuwan eefuudee, so giddo eeqaa misiletinne mittaappe masettidi biran sheeshettida misilee de7iyoogaa ereetii? Ane ai oottanau koshshiyaakko qoppite" yaagidosona. ¹⁵Yaagin ogiyaappe simmidi, Leewa zare gidida yelaga qeese de7iyo Miika soo biidi, a sarotidosona. ¹⁶He wode usuppun xeetu Daana asati ola miishshaa oiqqidi, geliyo penggiyan

eqqidosa. ¹⁷Eti he qeesiyaara yan eqqidaashin, biittaa wochchida ichchashu asati Miika soo gelidi, mittappe masettidi biran sheeshettida misiliyaa, eefuudiyaanne so giddo eeqaa misileta ekkidosona.

¹⁸He wode qeese eta, “Waateetii?” yaagiis.

¹⁹Yaagin eti a, “Haizza! Issi qaalanne qaattoppa! Nunaara baada nuuyyo aawanne qeese gida. Issi keetta asau qeese gidiyoo gaappe Israa7eela gidiya issi zare asaassi qeese gidiyoo gee neeyyo kehennee?” yaagidosona. ²⁰Yaagin qeese ufaittiis; ufaittidi eefuudiyaa, so giddo eeqaa misiletanne mittappe masettida misiliyaa ekkidi, asatuura issippe biis.

²¹Hegaappe denddidi, bantta naata, bantta mehiyaanne banttassi de7iyaabaa sinttan wottidi biidosona. ²²Eti Miika keettaappe haakkidi biidoogaappe guyyiyan, Miiki ba shooron de7iya asata xeesin, olau kiyidosona; kiyidi Daana asata kaallidi gakkidosona. ²³Gakkidi waassin, Daana asati guyye simmidi Miika, “Waanadii? Ha asaa ubbaa aissi shiishshadii?” yaagidi oichchidosona.

²⁴Oichchin Miiki zaaridi, “Taani medhdhido ta xoossatanne tau oottiya qeesiyaa ekkii yiichchideta. Tau harai aibee attidai? Intte tana aibissi, ‘Waanadii?’ geetii?” yaagiis.

²⁵Daana asati, “Issi qaala qaattada nena era! Ha yiilluwaara de7iya asaa neeni denttettikko, eti ne bolli denddananne ne so asaa ubbaa wurssana” yaagidosona.

²⁶Yaagidi Daana asati bantta ogiyaa biidosona. Miikikka eti baappe keehi wolqqaamiyoogaa be7idi, ba soo simmidi biis.

²⁷Daana asati Miiki medhdhido xoossatanne a qeesiyaa ekkidi, Laayisha kataman oonanne sirennan saro de7iya asatukko biidosona; biidi kataman de7iya ubbaa qara bisuwan woridi, katamaa taman xuuggidosona. ²⁸Laayisha katamai Sidoona katamaappe haakkidi de7iyoo gishshaunne asai hara asaara gaitti erenna gishshau, eta ashshanau ooninne danddayibeenna. Laayisha katamai Becti-Rahooba giyoosaa matan de7iya wombbaa gidдон de7ees.

Daana asati katamaa wotti yeggi keexxidi, yan de7idosona. ²⁹Katamaa

sunttaakka beni bantta maizza aawaa, Yaaqooba na7aa Daana sunttan laammidi, Daana yaagidi sunttidosona; shin koiro he katamai Laayisha geetettees.

³⁰Daana asati banttau he masettida misiliyaa wottidi, Muuse na7aa Gershshoomappe yelettida Yonaataana bantta qeese oottidosona. A zareti asai omooddettidi biido wodee gakkanaashin, yan qeese gididosona. ³¹Hegaadan hanidi, Xoossaa Dunkkaanee Seelon de7ido laittatun ubban Miiki masissido misileti yan gam77idosona.

Issi Leewiyaanne I Laggettiyo Ashkkariyo

19 ¹Israa7eela biittan kawoi bainna wode, Efireema gezziyan, haahosan Leewa zare gidiya issi bitanee de7ees. He bitanee Yihudaa biittan Beetalieeme katamaappe issi laggettiyo ashkkariyo ehiis. ²SHin aara ooyettada, Yihudaa biittan Beetalieeme kataman de7iya ba aawaa soo baasu; baada yan oiddu agina uttaasu. ³I godai iyyo yooti maizzidi, soo zaaranau denddidi, ba ashkkaraanne naa77u hareta ekkidi biis; bin a mokka ekkada, ba aawaa soo gelissaasu. Gelissin i aawai a be7ido wode, ufaittidi mokkiis. ⁴Na7ee aawai bitaniyaa yeddennan diggin, yan aara miiddinne uyiiddi heezzu gallassaa takkiis. ⁵Oiddantto gallassi maallado guuran denddidi, baanau giigidosa. SHin na7ee aawai ba na7ee godaa, “Guutta katta maada, gasttidoogaappe guyyiyan baasa” yaagiis.

⁶Yaagin naa77u attuma asatikka uttidi, issippe miidosonanne uyidosona. Hegaappe guyyiyan na7ee aawai a, “Hayyanaa, hachchi ufaittaidda hagan aqa” yaagiis. ⁷Leewa zaree baanau denddin, beennan aqana mala woossiis; i laggettiyo ashkkaree aawai a woossin, qassikka yan aqiis.

⁸Aqidi ichchashantto gallassi baanau maallado guuran denddin, na7ee aawai, “Hayyanaa, gasttaidda takkada, omarrssi baasa” yaagiis. Yaagin eti naa77aikka qumaa issippe miidosona.

⁹Min bitanee ba laggettiyo ashkkareeranne ba ashkkaraara baanau kiyin, na7ee aawai hagaadan yaagiis; “Be7ite, sa7ai qammiichchiis! Ufaiittiiddi

hagan aqi aggite. Maallado guuraara denddidi, intte soo beeta” yaagiis.

¹⁰SHin i he gallassi yan aqanau koyibeenna. Hegaa gishshau, denddidi biis; biidi Yaabuusa geetettiya Yerusaalame katamaa mati gakkiiis; i laggettiyo ashkkariyaanne naa77u caanido haretii aara de7oosona. ¹¹Eti Yaabuusa matin, sa7ai keechi omariis; yaatin, ashkkarai ba godaa, “Biyooqaa aggidi aibissi ha Yaabuusatu kataman aqokkonii?” yaagiis.

¹²Yaagin a godai ayyo zaaridi, “Hagaa Israa7eela asi bainna allaga katamaa bookko. Gib77a katamaa gakkanaashin nuuni baana” yaagiis. ¹³Qassi zaarettidi ba ashkkaraa, “Haaya, nuuni Gib77a kataman woikko Raama kataman aqiyoo soho demmana” yaagiis. ¹⁴Yaatiidi bantta ogiyaa oiqqidi biidosona. Biidi Biniyaama biittan de7iya Gib77a katamaa matin, awai etau wulliiis. ¹⁵Eti Gib77a katamaa gelidi aqanau, yaa biidosona; biidi katamaa asai yaa7aa uttiyo sohuwan uttidosa; shin yaappe eta ba soo efiidi aissiya asi beettiibeenna.

¹⁶Eti hegan uttidaashin, gaden oottiyoosaappe sa7ai omarsin, ba soo simmiya issi cima bitanee eta mataara kanttiis. Ha bitanee kase Efireema gezziyaappe yiida asa; shin ha77i i de7iyoi Gib77a giyo katamaana; he biittan Biniyaama zariyaappe yelettida asati de7oosona. ¹⁷He cima bitanee katamaa asai yaa7aa uttiyo sohuwan uttida bitaniyaa be7idi, “Auppe yaadii? Au bai?” yaagidi oichchiis.

¹⁸Oichchin Leewa zaree zaariiddi, “Nuuni Yihudaa biittan de7iya Beetaliheeme katamaappe yiida. Ha77i Efireema gezziyaappe hefintta baggan de7iya nu soo boos; qassi GODAA keettinne boos. Yaanidaageeti nuna ba soo efiidi aissiya asa demmibookko. ¹⁹Nu haretussi utulainne dalai de7ees; taassi, ta laggettiyo ashkkareessinne ta ashkkaraassi gidia oittainne woiniyaa eessai de7ees; nuussi koshshiyaabaa ubbaa oiqqida” yaagiis.

²⁰Yaagin cima bitanee, “Saroi intteyyo gido; intte koyiyooabaa ubbaa taani intteyyo immanna; ai gidikkonne, ha katamaa asai yaa7aa uttiyo sohuwan aqanau

koshshenna” yaagiis. ²¹Yaagidi eta ba soo efiis; eta haretuyyookka miyoobaa yeggiis. Hegaappe guyyiyan, imattati bantta tohuwaa meccettidi, kahuwaa miidosona.

²²Eti ufaattishin, katamaappe shufuro asati yiidi, keettaa yuushuwan dooddidi, penggiyaa qoxettaa doommidosona; eti he keettaa godaa, he cima bitaniyaa, “He ne soo gelida bitaniyaa haa kessa; nuuni aara zin77anau koyoos!” yaagidosona.

²³Yaagin keettaa godai kare kiyidi eta, “Hai ta ishenttoo, hega mala palabaa ootoppite; ha bitanee ta imatta. ²⁴Be7ite, ta geela7o na7iyaanne i laggettiyo ashkkariyaa hagan de7oosona. Taani eta intteyyo kare kessana; yaatobare eta intte koyidobaa oottite; shin ha bitaniyaa bolli hega mala hanttaarabaa ootoppite” yaagiis.

²⁵SHin asati i giidoogaa siyennan ixidosona. Yaatin, Leewa zaree ba laggettiyo ashkkariyo kare kessidi, etayyo immiis; immiin sa7ai wonttana gakkanaashin, qamma ubbaa kayan kayan iira wolqqan zin77idi, o paxa kaa7iiddi aqidosa; yaatiidi sa7ai wonttana hanishin, o yeddidosona. ²⁶Laggettiyo ashkkariyaa wonttanau bazzoii zo77iyo wode yaada, i godai aqido cima bitaniyaa keettaa penggen kunddaasu; xalqee dolana gakkanaassi hegan zin77aasu.

²⁷He gallassi maallado i godai denddidi, ba ogiyaa baanau keettaa penggiyaa dooyidi kiyido wode, i laggettiyo ashkkariyaa keettaa penggen ba kushiyaa pengge goccillaa bolli miccada, zin77idaaro be7iis. ²⁸Be7idi o, “Ane dendda; denddada hindda!” yaagiis; shin a ayyo ainne zaarabeikku. Hegaappe guyyiyan, i ahaa hariyan caanidi, ba soo biis. ²⁹Biidi gakkidi, mashshaa ekkidi, ba laggettiyo ashkkaree ahaa tammanne naa77u kessidi qanxxerettiis. Qanxxerettidi issi issi shaahuwaa issi zariyaassi, muleera tammanne naa77u Israa7eela zaretuyyo kiittiis.

³⁰Hegaa be7ida ubbai, “Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyooosappe hachchi gakkanaashin, hagaa milatiyaabi mulekka hanibeenna; nuunikka be7ibookko. Ane hagaa issippe akeeki zorettidi, issibaa oottoos” yaagidosona.

Israa7eela Asai Olau Giigettiis

20 ¹Daanappe Berssaabeha giyo katamaa gakkanaashiininne Gala7aadeppe Israa7eela asai ubbai issi asadan Mixiphpha giyo kataman GODAA sinttan issippe shiiqiis. ²He shiiqida Xoossaa asaara Israa7eela zaretu ubbaa halaqatika de7oosona. Eta gidдон bisuwan olettanaу danddayiya oiddu xeetu sha7u olanchchati de7oosona. ³He wode Israa7eela asai Mixiphpha kataman shiiqidoogaa Biniyaama asati siyidosona.

Israa7eela asai, “Ha iitabai ane waanidi hanidaakko, nuuyyo yootite” yaagiis.

⁴Yaagin haiqqida laggettiyo ashkkaree godai, Leewa zaree etau hagaadan yaagidi zaariis; “Taaninne ta laggettiyo ashkkariyaa qammaa aqanau Biniyaama biittan de7iya Gib77a giyo katamaa yiida. ⁵Yiidaashin Gib77a katamaa asati tana woranau yiidi, qamman keettaa yuuyi aadhdhidi eqqidosa; shin guyyeppe ta laggettiyo ashkkariyo ekkidi, wolqqan iira eti zin77ishin, a haiqqaasu. ⁶Haiqqin taani i ahaa ekkada qanxxeretidoogaappe guyyiyan, eti ha tunabaanne pokkobaa Israa7eelan oottido gishshau, Israa7eela asai laattido biitta ubbaa issi issi qanxxuwaa kiittaas. ⁷Be7ite, intte ubbai Israa7eela asa; zorettidi intte pirdda immite” yaagiis.

⁸Yaagin asai ubbai issippe denddidi eqqidi, “Nu giddoppe ooninne ba dunkkaaniyaa woikko ba keettaa guyye beenna. ⁹Nuuni Gib77a oottanaagee haggaa; saamaa yeggidi, Gib77a katamaa asaa olanau baana asata doorana.

¹⁰Israa7eela zare ubban olaa olettanaу biya olanchchatuppe xeetaappe tammati, sha7aappe xeetati, tammu sha7aappe qassi sha7ati shinqqiyaa asaassi giigissona. Giigissin attida olanchchati Biniyaama biittan de7iya Gib77a katamaa biidi, Gib77a asai Israa7eela bolli haggaa mala tunabaa oottidoogaa haluwaa, Gib77a kataman de7iya asata qaxxayana” yaagidosona. ¹¹Yaagin Israa7eela asai ubbai katamaa olanau issippe shiiqiis.

¹²Israa7eela zaretu Biniyaama zaretu ubbaassi hagaadan yaagidi asa kiittidosona; “Intte gidдон hanida ha iitabai aibee? ¹³Nuuni eta woridi, Israa7eelappe ha iitaa xaissana mala, Gib77a kataman de7iya he shufuro asata

kessidi, nuuyyo aattidi immite” yaagidosona.

SHin Biniyaama asati Israa7eela asai yootiyooгaa siyennan ixxidosa. ¹⁴Eti Israa7eela asaara olettanaу bantta katamatuppe kiyidi, issippe Gib77a katamaa shiiqidosa. ¹⁵He gallassikka Biniyaama katamatuppe yiida bisuwan olettiya laatamanne usuppun sha7u olanchchata shiishshidosona. Hegee goodai Gib77a kataman de7iya asaa giddoppe dumma doorettida asata gujjennaana. Gib77appe doorettidaageeti laappun xeeta. ¹⁶He ubbatu giddoppe laappun xeetu asati haddirssa kushiyan oliyaageeta; ha ubbatikka yambarshshan shuchchaa olidi, harai atto issi binnaanakka halokkona. ¹⁷Biniyaama asai bannan, Israa7eela asai bisuwan olettiya oiddu xeetu sha7u olanchchata shiishshiis; he ubbatikka olau giigidaageeta.

Biniyaama Zaretu Bollan Denddida Olaa

¹⁸Israa7eela asai denddidi, Beetele biis; biidi, “Biniyaama asaa olanau nuuppe sinttatidi kiyanaу koshshiyai oonee?” yaagidi Xoossaa oichchiis.

Oichchin GODAI, “Yihudaa zaree sinttatidi bo” yaagiis.

¹⁹Yaagin wonttetta gallassi maallado guuran Israa7eela asai denddidi, Gib77a katamaa matan galchchiis. ²⁰Hegaappe Israa7eela asai Biniyaama asaara olettanaу biis; biidi Gib77a katamaa matan etaara olettanaу salppiis. ²¹Salppin Biniyaama asati Gib77a katamaappe kiyidi, he gallassi Israa7eelappe laatamanne naa77u sha7u olanchchata woridosona.

²²⁻²³Israa7eela asai biidi sa7ai qammana gakkanaassi, GODAA sinttan yeekkiis; yeekkidi, “Nu ishatura, Biniyaama asatura olettanaу naa77antuwaa pude bonii?” yaagidi GODAA oichchiis.

Oichchin GODAI, “Ee, etaara olettanaу pude biite” yaagiis. Yaagin Israa7eela asai issoi issuwaa minttettidi, koiro gallassi eti olau salppido sohuwan naa77antuwaa salppidosona.

²⁴Naa77antto gallassi Israa7eela asai Biniyaama asaara olettanaу shiiqiis.

²⁵Naa77antto gallassikka Biniyaama asai Gib77a katamaappe kiyidi, Israa7eela asaappe tammanne hosppun sha7u asata woriis; worido ubbatikka bisuwan olettiyaageeta.

²⁶Hegaappe guyyiyan, Israa7eelati ubbai Beetele biidi yeekkidosona; yan xoomiiddi sa7ai qammanna gakkanaassi, GODAA sinttan uttidosona; GODAA sinttan xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa shiishshidosona. ²⁷⁻²⁸He wode Xoossaa Maachchaa Taabootai Beetele kataman de7ees; he Taabootaa naagiyaagee Aarooni yelido Ei77aazara na7aa Piinihaasa. Israa7eela asai GODAA, "Biniyaama asa gidiya nu ishanttuura olettanau qassikka pude boniiyye boopponii?" yaagidi oichchiis.

Oichchin GODAI, "Biidi olettite! Taani eta wontto intte kushiyan aattada immana" yaagiis.

²⁹Yaagin Israa7eela asai amarida olanchchata Gib77a katamaa yuushuwan zuggidi naagana mala oottiis. ³⁰Heezzantto gallassi Israa7eela olanchchati kaseegaadankka Biniyaama olanchchata olanau biidi, Gib77a katamaappe sintta baggaara salppidosona. ³¹Biniyaama asati etaara olettanau katamaappe kiyidi, eta kaallidi, haakkidi biidosona. Kaseegaadankka Beeteleenne Gib77a efiya aaho ogetuuninne dembbatun Israa7eela asaappe hasttamu gidiya asata woridosona. ³²Biniyaama asati, "Nuuni kaseegaadankka eta xoonida!" yaagidosona.

SHin Israa7eela asati kase, "Eti katamaappe haakkidi, ogetukko kiyana mala, ane nuuni baqatoos" yaagi wottidosona. ³³Yaatin, Israa7eela asai ubbai bantta sohuwaappe denddidi, Ba7aali-Taamaara giyoosan salppiyo wode, Israa7eelati bantta zuggi uttido Gebaa7a Dembbaappe kiyidosona; ³⁴Israa7eela ubbaappe doorettida tammu sha7u asati Gib77a bolli olaa denttidosona; olai keehippe wolqqaamiis. He ubbai haniyo wode, banttau bashshai matattidoogaa Biniyaama asati ainne eribookkona. ³⁵Israa7eelati Biniyaama asatu bolli xoonuwaa demmanaadan GODAI oottiis. He gallassi Israa7eela asai Biniyaama asaappe laatamanne ichchashu sha7anne issi xeetu olanchchata woriis; worido ubbatikka bisuwan olettiaageeta. ³⁶Hegaa gishshau, Israa7eela asai banttana xoonidoogaa Biniyaama asai eriiis.

Israa7eela asai Gib77a katamaa yuushuwan zuggi uttida olanchchatun ammanettido gishshau, Biniyaama asan

xoonettidabaa milatidi guyye shiiqiis.

³⁷Zuggidi naagiya olanchchati Gib77a katamaa eesuwan woxxi gelidi, katamaa gidдон demmido ubbaa woridosona.

³⁸Zuggidi naagiya Israa7eela olanchchati katamaa gidдoppe darо cuwaa shaaradan pude denttana malanne hegee malaataa gidana mala, kase haasayi wottidosona. Hegaa gishshau, darо cuwaa shaarai katamaappe kiyiyooгaa be7ido wode, ³⁹ola dembban de7iya Israa7eela asati baqatiyoosaappe guyye simmidi, eta olidosona.

Biniyaama asati Israa7eela asaappe hasttamu gidiya asata woridi, "Kaseegaadan ha77ikka nuuni eta xoonida" yaagidosona. ⁴⁰SHin malaataa cuwai katamaappe pude kessaa doommiis; doommin Biniyaama asati bantta guyye xeellido wode, katamai muleera taman xuugettin, tamaa cuwai pude kiyiyaagaa be7idosona. ⁴¹Hegaappe guyyiyan, Israa7eelati Biniyaama asatu bolli guyye simmidosona; guyye simmin, Biniyaama asati dagammidosona; aissi giikko, eti wurana haniyoogaa eridosona. ⁴²Hegaa gishshau, eti Israa7eela asaa sinttaappe bazzo simmidi baqatidosona; shin olai eta kaallidi gakkiiis. Katamatuppe kiyida Israa7eela olanchchati gidдуwan eta wori wurssidosona. ⁴³Israa7eelati Biniyaama asata dooddidi, Gib77a katamaappe arshsho baggaara de7iya sohuwaa gakkanaashin kaallidi yedettidosona; yedettiiddi daroti ogiyan de7ishin woridosona. ⁴⁴Hegan Biniyaama asaappe tammanne hospun sha7u mino olanchchati haiqqidosona; ⁴⁵etappe attidaageeti guyye simmidi, bazzuwaa kanttidi, Rimmoona giyo zaallaakko baqatidosona; Israa7eelati etappe ichchashu sha7u asata ogetun woridosona; etappe attidaageeta Giidi7ooma giyo sohuwaa gakkanaashin yedettiiddi, naa77u sha7aa woridosona. ⁴⁶He gallassi Biniyaama biittaappe bisuwan olettiaa laatamanne ichchashu sha7u asati haiqqidosona; he ubbatikka mino olanchchata.

⁴⁷SHin usuppun xeetu asati bazzuwaa kanttidi, Rimmoona Zaallau baqatidi, yan oiddu aginaa takkidosona. ⁴⁸Israa7eela asai attida Biniyaama asaakko guyye

simmidi, attumaasaanne maccaasaa, naatanne mehiyaa ubbaa woriis; demmido katamata ubbaa taman xuuggiis.

**Biniyaama Zaretussi Maccaasa
Immanau Koshshiiis**

21 ¹Israa7eela asai Mixiphpha giyoosan shiiqido wode, “Nu giddoppe ooninne Biniyaama asaassi ba na7iyo machcho immenna” yaagidi caaqqi wottiis. ²Israa7eelati Beetele katamaa biidi, yan sa7ai qammaana gakkanaassi Xoossaa sinttan uttidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, misho yeehuwaa yeekkidosona. ³Yeekkiiddi, “Abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, ha yohoi aibissi Israa7eelan hanidee? Hachchi Israa7eela asaa giddoppe issi zaree aibissi paccii?” yaagidosona.

⁴Wontetta gallassi maallado guuraara eti dendididi, yarshshiyooosaa yan giigissidosona; giigissidi xuuggiyo yarshshotanne issippetettaa yarshshota shiihshidosona. ⁵Yaatiidi Israa7eelati, “Israa7eela zare ubbaappe GODAA sinttan shiiqiyoosaa yibeenna zaree oonee?” yaagidi oichchidosona. Eti heгаа oichchido gaasotai, Mixiphpha kataman GODAA sinttan shiiqanau yibeenna asi ooninne, “I muleera haiqqo” yaagidi kase caaqqido gishshaassa.

⁶Israa7eela asati bantta ishantuyyo, Biniyaama zaretuyyo qarettidi, “Hachchi Israa7eelappe issi zaree xayiiis. ⁷Nuuni nu macca naata etassi immennaadan GODAN caaqqido gishshau, haiquwaappe attida Biniyaama zaretu macca asa ekkana mala, nuuni ai oottanee?” yaagidosona.

⁸Qassikka eti, “Israa7eela zaretuppe Mixiphpha kataman GODAA sintti yibeennai oonee?” yaagidi oichchidosona. Oichchidi, Gala7aaden de7iya Yaabeesha giyo katamaappe issi asinne shiiquwaa yibeennaagaa eridosona. ⁹Eti asaa qoodido wode, Gala7aaden de7iya Yaabeeshappe issi asinne beettiibeenna.

¹⁰Hegaa gishshau, maabarai tammanne naa77u sha7u mino olanchchata Gala7aaden de7iya Yaabeesha katamaa kiittidosona; kiittiiddi, “Biite; biidi Yaabeeshan de7iyaageeta ubbaa bisuwan busakkite; maccaasaakka guutta naatakka ashshoppite. ¹¹Hagaadan oottite; attuma asa ubbaanne attumaasaara zin77ida macca asaa ubbaa worite” yaagidi

azazidosona. ¹²Yaabeesha kataman de7iya asaa giddoppe attumaasaara zin77ibeenna, oiddu xeetu geela7o macca naata demmidosona; demmido Kanaane biittan, Seelon de7iya dunkkaanidosaa ekkidi ehiidosona.

¹³Hegaappe guyyiyan, kumetta maabarai Rimmoonaa Zaallaa giyoosan de7iya Biniyaama asatukko sigaa kiittidosona. ¹⁴Kiittin Biniyaama asati simmido yiidosona. Yin Israa7eela asai Yaabeesha katamaappe worenna ehiido geela7o naata etassi immiis. SHin geela7o naati attuma asaa ubbaa gakkibookkona.

¹⁵Israa7eela zaretu gidдон de7iya issippetetta duuxxanaadan GODAI oottido gishshau, asai Biniyaama asaassi keehippe qarettiis. ¹⁶Qarettidi maabaraa cimati, “Biniyaama zaretuppe maccaasi haiqqi wurido gishshau, haiquwaappe attida attuma asaayyo nuuni maccaasa waati immanee? ¹⁷Israa7eela asaa giddoppe qucetti xayenna mala, Biniyaama zaretuppe attidaageetussi laattiya naati de7anau koshshees. ¹⁸Gidikkonne, nuuni nu macca naatuppe etau immanau danddayokko; aissi giikko, Israa7eela asai kase, ‘Ba na7iyo Biniyaama zariyaassi immiya urai qanggettidaagaa gido’ yaagidi caaqetti wottiis” yaagidosona.

¹⁹Hegaappe guyyiyan, maabaraa kaalettiya cimati, “Be7ite, laittan laittan Seelon GODAA bonchchiyo baalai matiis” yaagidosona. Seeloi Beeteleeppe huuphessa baggaara, Laboonappe tohossa baggaara, Beeteleeppe Sekeema efiya ogiyaappe arshsho baggaara de7ees. ²⁰He maabaraa kaalettiya cimati Biniyaama asata hagaadan yaagidi azazidosona; “Biite; biidi woiniyaa turaa gidдон zuggidi, ²¹naagite. Seelo katamaa macca naati baalaa gallassi karaabiyaa oiqqidi, yexxiiddinne duriiddi yiyo wode, intte woiniyaa turaa giddoppe kiyite. Kiyidi ubbaikka Seelo macca naatuppe intteyyo dafidi, Biniyaama biitti ekkidi biite. ²²Eta aawati woikko eta ishannti nuukko magannanau yiyo wode, nuuni eta, ‘Hai hayyanintta, eta nuussi immiigite; aissi giikko, nuuni eta huuphiyan huuphiyan gakkiiya maccaasa olaa sohuwaappe demmibookko. Intte dosidi immibeenna gishshau, mooranchcha gidekketa’ yaagana” yaagidosona.

²³Yaagin Biniyaama asatikka Israa7eela cimati giidoogaadan oottidosona; ubbaikka Seelon yexxiya macca naatuppe bantta qoodaa keenata dafidi efiidosona. Eti bantta laata biitti simmidi, katamata wotti yeggi keexxidi, yan de7idosona. ²⁴He

wode Israa7eela asai yaappe laalettidi, ubbaikka ba zariyaakko zariyaakkonne ba so asaakko asaakko biis.

²⁵He wode Israa7eela biittan kawoi baawa; asi ubbi baayyo likke miilatidabaa coo oottees.